

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Vuosikatsaus 2004

Toimittaja

Matti Miinalainen

Valokuvat

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen kuva-arkisto, Helsingin kaupungin kuvapankki, Hannu Arovaara, Monica Gorbatow, Maaria Haikarainen, Kaarina Heikkonen, Hilikka Hytönen, Margit Jensen, Markku Jokinen, Ilppo Kajaste, Kimmo Kivirinta, Roy Koto, Marjo-Kaisa Matilainen, Pertti Metiäinen, Matti Miinalainen, Arto Nironen, Kari Pehkonen, Petri Puttonen, Eija-Leena Ranta, Anna Saarinen, Antti Salla, Jutta Salo, Mira Tepponen, Olli Turunen, Kari Vahtera ja Jari Viinanen.

ISBN: 952-473-416-8

<http://www.hel2.fi/ymk/vk2004>

Helsingin kaupunki
Ympäristökeskus

Postiosoite: PL 500, 00099 Helsingin kaupunki
Käyntiosoite: Helsinginkatu 24
Puh. (09) *7312, faksi (09) 7312 2605
Sähköposti: ymk@hel.fi
etunimi.sukunimi@hel.fi
<http://www.hel.fi/ymk>

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

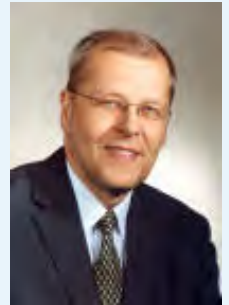
Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Ympäristöjohtajan katsaus

*Ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen*

Kesä 2004 oli poikkeuksellisen sateinen, ja Vantaanjoella koettiin ennätykselliset kesätulvat. Tulvat heikensivät merkittävästi veden laatua sekä joessa että rannikolla, ja kesken parhaan lomakauden jouduttiin osa uimarannoista asettamaan tilapäisesti uintikieltoon. Kaupungin eri toiminnoissa on tarpeellista tehostaa tulviin varautumista, koska ilmaston muutoksen ennakoitaan lisäävän selvästi niiden todennäköisyyttä. Pian vuodenvaihteen jälkeen koettu meren pinnan poikkeuksellinen nousu ennätyskorkeuteen korostaa entisestään tulvasuojelun tärkeyttä jatkossa.

Ympäristökeskuksen vuoden 2004 tulossuunnitelma toteutui varsin hyvin asetettujen tavoitteiden mukaisesti, ja ahtaasta talouskehiksestä huolimatta onnistuttiin pysymään budjetissa. Ankaru säästäminen näkyi kuitenkin vuodelle suunnitellun toiminnan mitoituksessa, koska noin 20 vakanssia pidettiin joko kokonaan tai osittain täyttämättä. Myös tutkimukseen, tiedotukseen, projekteihin ja kansainväliseen toimintaan varatut määrärahat olivat selvästi aikaisempia vuosia pienemmät.

Jouduimme priorisoimaan toimintaamme ja jopa luopumaan kokonaan EU-kuluttajaneuvonnasta. Heikentyneet tukiehdot EU:n puolelta pakottivat siirtämään sen toiminnan kokonaan Kuluttajavirastoon. Loppuun saakka oli olemassa uhka, että koko toiminta loppuu Suomesta, koska myös valtiolla oli vaikeuksia löytää toiminnalle rahoitus pohja. Erityisen hankalana koettiin lakisääteisten valvontatehtävien resurssien supistuminen, mistä saatiin vuoden kuluessa myös moitteita valtion viranomaisilta. Myös ympäristölautakunta kiinnitti huomiota ennestään varsin pienten ympäristövalistukseen suunnattujen määrärahojen supistuksiin, jotka ehdotettiin toteutettavaksi säästöjen kohdentamiseksi tasapuolisesti kaikkiin toimintoihin.

Varsin tarpeelliseksi osoittautui jo vuonna 2003 käynnistetty strategiatyö, joka saatiin strategian osalta loppuun keuhällä ja strategiamittareiden osalta vuoden lopussa. Strategiatyössä asetettiin ensisijaiseksi tavoitteeksi muun muassa lakisääteisten ihmisen terveyteen välittömästi liittyvien lupa- ja valvontatehtävien hoito sekä viraston välttämättömistä tukipalveluista lainopillisen asiantuntemuksen ja ATK-osaamisen varmistaminen. Strategiatyön pohjalta voidaan myös ottaa kantaa käynnissä oleviin pääkaupunkiseudun yhteistyön tiivistämishankkeisiin, joista meitä välittömimmin koskee ehdotus laboratoriotoiminnan järjestämisestä.

Resurssiongelmien olivat päälinjaisena myös pitkään jatkuneessa keskustelussa opetusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, Helsingin yliopiston ja kaupungin sekä eräiden muiden tahojen välillä koskien eläinsairaalan rahoitus pohjaa. Loppuvuodesta päästiin viimein pitkällä tähtäimellä keuhävään ratkaisuun lakisääteisten kunnalle kuuluvien eläinlääkintäpalvelujen järjestämiseksi kaupungin ja yliopiston keskinäisellä sopimuksella.

Ympäristönsuojelussa merkittävin aikaansaannos oli ehdotuksen neljänneksi ympäristöohjelmaksi valmistuminen alkavalle valtuustokaudelle (Helsingin ekologisen keuhävyyden ohjelma, HEKO). Keuhävän kehityksen ohjelma kaipaa konkreettisia hankkeita ja sisältöä. HEKO pyrkii osaltaan

vastaamaan tähän haasteeseen. Erityisen rohkaisevaa oli hyvä yhteistyö virastojen välillä ohjelmaa laadittaessa aina johtoryhmästä teemaryhmiin saakka. Uutena elementtinä ohjelmassa on ekorakentaminen. Ekorakentamista voi pitää Helsingin kaltaisessa kaupungissa varsin tärkeänä ja uutta luovana osana modernia ympäristöajattelua, jossa ekotehokkuuden parantaminen on keskeisellä sijalla.

Puuttumatta yksityiskohtaisemmin eri yksiköiden aikaansaannoksiin, jotka ovat luettavissa jäljempänä, nostaisin esiin pari lähitulevaisuuden haastetta. Suurempi näistä on pääkaupunkiseudun meluntorjunnan tämän hetkinen tila. Huolimatta ansiokkaista suunnitelmista, joita ovat tehneet pääväylien osalta Tielaitos ja YTV, rautateiden osalta Ratahallintokeskus, lentokentän osalta Ilmailulaitos sekä Helsingin katuverkon osalta HKR:n johdolla kaupunki, uhkaa tieliikennemelulle altistuvien asukkaiden määrä saavutetusta edistyksestä huolimatta jatkossa kasvaa, koska meluntorjuntaan käytettävät määrärahat ovat täysin riittämättömät. Keskustan katuverkon osalta meluesteet tulevat kyseeseen vain harvassa paikassa, ja kiinteistökohtaisenkin meluntorjunnan keinot ovat viranomaisilla vähissä ainakin vanhan rakennuskannan kohdalla. Meluntorjunnan tarvetta korostaa vielä suunnitelmissa oleva kaavoittaminen rakennusmaan puutteessa liikenteen melualueille pääväylien varteen. Vuosina 2007 - 2008 on kaupungin laadittava EU:n meludirektiivin mukaiset laskentaperusteiltaan uudistuneet selvitykset ja suunnitelma, mihin on jo nyt syytä varautua.

Pienempi, mutta näkyvä häpeätahra Helsingille on nykyinen jätteiden aluekeräysverkoston tila ja uhka, että tiettyjen jätejakeiden, kuten jätelasin, keräys mahdollisesti loppuu lähivuosina kokonaan. Tähän ei Helsingillä ole varaa. Kyse ei niinkään ole kaatopaikalle päätyvän jätevirran pienentämisestä suoraan aluekeräyksen avulla, vaan siitä, että kaupungin asukkaille, jotka ovat kiitettävästi lähteneet mukaan jätteiden syntypaikkalajitteluun, pitää tarjota jatkossakin mahdollisuus toteuttaa kestäviä ratkaisuja omassa arkielämässään. Päinvastainen tilanne saattaa heijastua haitallisesti laajemminkin ympäristöasenteisiin. Kyse on rahasta ja epäselvyyksistä lain tulkinnassa. Toivon, että vuonna 2005 onnistutaan löytämään asiasta sopu YTV:n, kaupungin ja tuottajayhteisöjen keskinäisissä neuvotteluissa.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia yhteistyökumppaneitamme hyvin sujuneesta vuodesta 2004.

Pekka Kansanen
ympäristöjohtaja.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

[Ympäristöjohtajan katsaus](#)
[Miljödirektörens översikt](#)
[Director General's Review](#)

[Organisaatio, keskeiset tehtävät, visio ja arvot](#)

[Toiminnalliset tavoitteet](#)

[Tärkeimmät saavutukset avaintuloksittain](#)

[Ympäristönsuojelu ja -tutkimus](#)

[Ympäristöterveys](#)

[Ympäristövalvonta](#)

[Ympäristölaboratorio](#)

[Hallinto](#)

[Kansainvälinen toiminta](#)

[Henkilökunta](#)

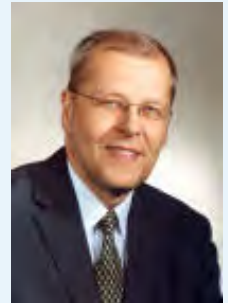
[Talous ja tuottavuus](#)

[Ympäristölautakunta](#)

[Liitteet](#)

[Helsinki-haku](#)

Miljödirektörens översikt

Miljödirektören
 Pekka Kansanen

Sommaren 2004 var ovanligt regnig och sommarflödet i Vanda å var därför rekordstarkt. Följden var att vattenkvaliteten blev betydligt sämre både i ån och längs kusten, så att vi var tvungna att belägga en del av badstränderna med tillfälligt simförbud. I stadens olika funktioner är det nödvändigt att förbättra beredskapen inför översvämningar, eftersom klimatförändringarna helt uppenbart beräknas öka sannolikheten att sådana sker. Den rekordhöga vattennivån strax efter årsskiftet visar ytterligare hur viktigt det i framtiden kommer att vara med skydd mot översvämningar och högvatten.

Miljöcentralens resultatplan för år 2004 utföll mycket väl enligt de uppställda målen, och trots de snäva marginalerna lyckades vi hålla oss inom budgetramarna. Dock avspeglades det stränga sparbehovet i vår uppläggning av årets verksamhet, så att vi måste lämna ett tjugotal tjänster vakanta eller bara delvis fyllda. Likaså var anslagen för forskning, information, projekt och internationell verksamhet klart mindre än under de föregående åren.

Vi tvingades i vår verksamhet företa prioriteringar, bl.a. blev vi tvungna att helt upphöra med EU-konsumentrådgivningen. De försämrade stödvillkoren från EU-håll ledde till att vi måste överlåta rådgivningen till Konsumentverket. Till sista stund stod vi rentav inför hotet att EU-rådgivningen helt skulle upphöra i Finland, eftersom även staten hade svårigheter med att få fram finansiering för verksamheten. Särskilt bekymmersamt var det att också resurserna för de lagstadgade tillsynsuppgifterna beskars, så att vi under året fick klander från de statliga myndigheternas sida. Även miljönämnden påpekade att de redan från förut snåla anslagen för miljöfostran hade drabbats av nedskärningar, eftersom besparingsåtgärderna ansågs behöva belasta alla funktioner på lika grunder.

Särskilt nyttigt visade sig det strategiarbete som inletts år 2003 vara; detta slutfördes för strategins del på våren och före årets slut också för strategimätarnas del. Det primärt uppställda målet för strategiarbetet var skötseln av de bl.a. i lagen föreskrivna tillstånds- och tillsynsuppgifterna som direkt har att göra med människornas hälsa, samt säkerställandet av den juridiska och datatekniska expertis som ingår i verket stödtjänster. Med stöd i strategiarbetet kan vi också ta ställning till de pågående projekten för konsolidering av samarbetet i huvudstadsregionen; där berörs vi mest direkt av ett förslag om arrangerandet av laborativverksamheten.

Resursproblemen intog också främsta platsen i ett ärende som redan i långa tider diskuterats mellan undervisningsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Helsingfors universitet och staden samt vissa andra instanser, nämligen frågan om finansieringen av djursjukhuset. Mot slutet av året nådde vi äntligen fram till en lösning som är hållbar på längre sikt. Den går ut på att den enligt lagen kommunala skyldigheten att anordna veterinärtjänster uppfylls i kraft av ett avtal mellan staden och universitetet.

Den viktigaste prestationen för miljöskyddets del var att förslaget till det fjärde miljöprogrammet blev

klart till den nya fullmäktigeförsamlingens mandatperiod (programmet för ekologisk hållbarhet i Helsingfors, HEKO). Ett program för hållbar utveckling behöver konkreta projekt och påtagligt innehåll, och HEKO har därför en uppgift att fylla. Särskilt glädjande var det smidiga samarbetet mellan olika ämbetsverk under sammanställningen av programmet, från ledningsgrupps- till temagruppsnivå. Ett nytt element i programmet är ekologiskt byggande. I en stad som Helsingfors måste ekobyggandet anses vara väsentligt; det utgör en nyskapande del av det moderna miljötänkandet, med förbättrad ekoeffektivitet i central ställning.

Utan att i större detalj gå in på de olika enheternas prestationer, som ju kommer att beskrivas i separata artiklar, vill jag passa på att ta upp två utmaningar som vi ställs inför inom en nära framtid. Den större av dem är nuläget för bullerbekämpningen i Helsingforsregionen. Trots förtjänstfulla planer, som för huvudvägarnas vidkommande har uppgjorts av Vägverket och SAD, för järnvägens del av Banförvaltningscentralen, för flygtrafikens del av Luftfartsverket och för gatunätets del av staden under HSB:s ledning, och trots de framsteg på bullerbekämpningens område som gjorts, hotar antalet invånare som blir utsatta för buller att öka. Orsaken är att medlen för bullerbekämpning är hopplöst otillräckliga. Det är bara på ytterst få ställen som det kan bli aktuellt med bullervallar längs gatunätet i centrum, och möjligheterna på myndighetshåll att bedriva fastighetsspecifik bullerbekämpning är mycket begränsade, särskilt för det äldre byggnadsbeståndets del. Behovet av bullerbekämpning betonas ytterligare av den förestående planläggningen, som i brist på byggnadsmark på andra håll måste utsträckas till tomtmark i trafikledernas bullerzoner. Åren 2007-2008 måste staden prestera utredningar och planläggning som kalkylerats på nytt enligt EU:s bullerdirektiv, och det är något som redan nu bär tas i beaktande.

En mindre, men mycket synlig, skamfläck för Helsingfors är den distriktindelade avfallshanteringens nuvarande situation och hotet om att vissa avfallsfraktioner, som glasavfall, inte mera om några år omhändertas separat. Det kan Helsingfors inte tillåta sig. Det är nu inte fråga om att minska avfallsmängden som deponeras på soptipporna, utan snarare att stadsborna, som på ett förtjänstfullt sätt gått med i källsorteringen, också i framtiden måste beredas möjlighet att göra ekologiskt hållbara insatser i det vardagliga livet. Om det inte är möjligt kan det återverka negativt på miljöattityderna allmänt taget. Det är fråga om pengar och om oklarheter i tolkningen av lagen. Jag hoppas att det år 2005 kan nås någon form av lösning i den här frågan, i de förhandlingar som pågår mellan SAD, staden och producentintressena.

Jag vill avsluta med att tacka alla våra samarbetspartners för ett väl avlöst år 2004.

Pekka Kansanen
miljödirektören

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Director General's Review

*Director General
Pekka Kansanen*

Summer 2004 was exceptionally rainy and there were record summer floods on the Vantaanjoki river. The floods caused a significant decrease in the water quality both in the river and on the coast. At the height of the holiday season a temporary ban on swimming had to be imposed at some of the bathing beaches. Some of the city's departments need to improve their flood readiness as the change in climate is predicted to increase the likelihood of floods significantly. In the early New Year there was an exceptional rise in the sea level with record highs being reached, further underlining the importance of flood protection in the future.

The Environment Centre's 2004 budgeted income met the set objectives rather well, and despite the constrained economic trends we were able to keep within the budget. However, severe cost-cutting could be seen from the scale of activity planned for the year, as around 20 vacancies were either completely or partially left unfilled. Furthermore, the allocations for research, information, projects and international operations were far smaller than in previous years.

We had to prioritise our activities and even withdraw completely from the European Consumer Centre, Helsinki. The weakened support from the EU forced the transfer of its activities entirely to the Consumer Agency. Right up until the end there was the threat that the entire operation in Finland would close as the government was also experiencing difficulties in finding a financial base for the activity. The reduction of resources for the statutory enforcement was particularly awkward, for which complaints were also received during the year from government authorities. The Environment Committee also drew attention to the reduction in the already limited funds for environmental education, for which it was suggested that the savings would be applied equally to all activities.

The strategy work that had already commenced in 2003 proved to be very useful. The strategy element was completed in spring and the strategy measurements at the end of the year. The primary strategic objectives included handling the statutory permit and enforcement tasks directly linked to people's health, and securing the agency's legal knowledge and IT expertise for its essential support services. The strategy work also enables us to adopt a position concerning the current projects for intensifying cooperation in the metropolitan area, the one that most closely concerns us being the proposal for the arrangement of laboratory functions.

Resource problems have also been uppermost in the discussion that has continued for a long time with the Ministry of Education, the Ministry of Agriculture and Forestry, the University of Helsinki, the City of Helsinki, and certain other organizations concerning the financing of the Faculty of Veterinary Medicine. At the end of the year a long term sustainable solution for the arrangement of statutory municipal veterinary services was finally achieved through a mutual agreement between the city and the university.

The most important achievement in environmental protection was the completion of the proposal for

the fourth environmental programme (HEKO) for the commencing term of the City Council (Helsinki Ecological Sustainability Programme). The programme for sustainable development needs some concrete projects and content. HEKO, for its part, attempts to respond to this challenge. Particularly encouraging was the close cooperation between the departments in drafting the programme, from the management group to the thematic groups. One new element in this programme is ecoconstruction. Ecoconstruction can be regarded as very important in a city such as Helsinki, and as a new, creative element of modern environmental thinking where improving ecoefficiency occupies a central position.

Without going into more details on the achievements of the different units, which are covered further on, I would bring up two challenges for the near future. The greatest of these is the current state of noise prevention in the metropolitan area. In spite of excellent plans which, for the main thoroughfares, have been drawn up by the National Road Administration and the Helsinki Metropolitan Area Council, for the railways by the Finnish Rail Administration, for the airport by the Finnish Civil Aviation Administration, and for the Helsinki road network by the City of Helsinki under the direction of the Public Works Department, the number of residents that are subject to road noise threatens to continue to rise, despite the progress achieved, because the money allocated for noise prevention is totally inadequate. Noise barriers for the road network in the centre come into question only in few places, and the authorities have few building-specific noise prevention measures, at least in respect of the old building stock. The need for noise prevention is further underscored in the city planning, currently at the planning stage, which, due to the lack of building land, covers areas subject to traffic noise alongside the main thoroughfares. In 2007-2008 the City must prepare revised studies and a plan in accordance with the calculation principles of the EU noise directive, for which there is already now reason to prepare.

A smaller but visible mark of shame for Helsinki is the state of the current waste collection network in the area and the threat that for certain categories of waste, such as waste glass, the collection will possibly finish entirely in the next few years. Helsinki cannot afford to do this. It is not a question of reducing the flow of waste to the landfills directly by means of the area collection, but the issue is that the city residents, who have creditably taken up the sorting of waste at the point of generation, should continue to be offered the possibility to implement sustainable solutions in their own everyday lives. If this is not the case there may be a wider negative impact in terms of environmental attitudes. The issue is one of money and ambiguities in interpreting legislation. I hope that in 2005 we will succeed in finding agreement through discussions between the Helsinki Metropolitan Area Council, the City and the manufacturing communities.

Finally I would like to thank all our partners for making 2004 a successful year.

Pekka Kansanen
Director General

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

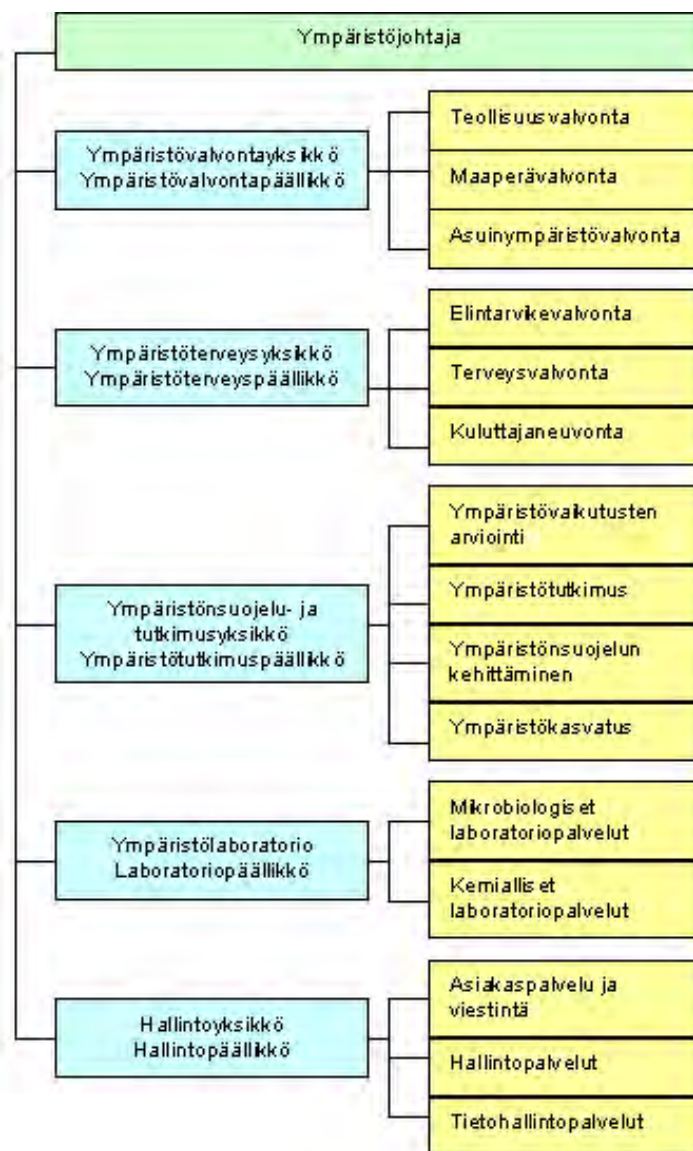
Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Organisaatio, keskeiset tehtävät, visio ja arvot

Ympäristökeskuksen organisaatio

Ympäristökeskuksen johtoryhmä vuonna 2004

Puheenjohtaja	Ympäristöjohtaja	Pekka Kansanen
Sihteeri	Ympäristöjohtajan sihteeri	Pirjo Moberg
Ympäristövalvontayksikkö	Ympäristövalvontapäällikkö	Pertti Forss
Ympäristöterveysyksikkö	Ympäristöterveyspäällikkö	Antti Pönkä
Ympäristönsuojelu- ja tutkimusyksikkö	Ympäristötutkimuspäällikkö	Päivi Kippo-Edlund
Ympäristölaboratorio	Laboratoriopäällikkö	Seppo Ahonen
Hallintoyksikkö	Vs. hallintopäällikkö	Jorma Nurro

Keskeiset tehtävät

Edistämme helsinkiläisten elinympäristön terveellisyyttä, viihtyisyyttä ja virikkeellisyyttä. Tuotamme ja välitämme tietoa kestävän kehityksen turvaamiseksi. Huolehdimme kunnalle kuuluvista ympäristön- ja terveydensuojelun sekä elintarvikevalvonnan, eläinlääkintähuollon ja kuluttajaneuvonnan viranomaistehtävistä. Tuemme kaupungin hallintokuntia ympäristöasioiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Vaikutamme viestinnällä ja valistuksella asenteiden muuttumiseen ympäristöasiat huomioon ottaviksi.

Visio 2010

Monipuolisena ja korkeatasoisena ympäristötietoa tuottavana valvonta- ja asiantuntijavirastona autamme ehkäisemään ympäristöongelmat sekä asuntojen ja elintarvikkeiden terveyshaitat. Toimimme vuorovaikutuksessa asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa kestävän kehityksen periaatteiden huomioon ottamiseksi ympäristöön vaikuttavissa päätöksissä. Osallistumme Helsingin kehittämiseen elinvoimaisena pääkaupunkina. Ympäristökeskus on kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu yhteistyökumppani.

Arvot

Ympäristökeskuksen toimintaa ohjaavat seuraavat arvot:

1. Terveellinen ja ekologisesti kestävä ympäristö
2. Asiakkaiden ja toistemme arvostaminen
3. Asiantuntemus, oikeudenmukaisuus ja tasapuolisuus
4. Motivoitunut henkilöstö

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

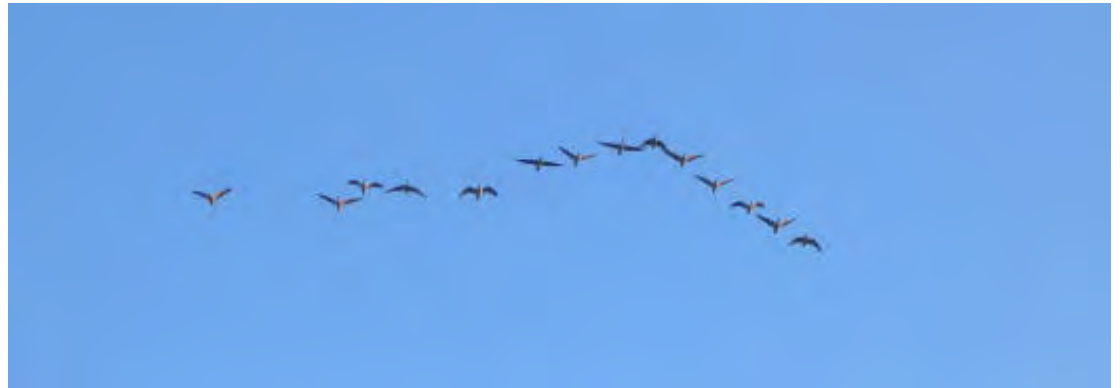
Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2004

Sitovat tavoitteet

Vuonna 2004 saavutettiin kaikki kaupunginhallituksen ympäristökeskukselle hyväksymät sitovat toiminnalliset tavoitteet, jotka olivat:

1. Omaavalvontasuunnitelmat tarkastettu 93 %:ssa tuotantolaitoksissa, 91 %:ssa suurtalouksista ja 86 %:ssa elintarvikemyymälöissä.

Toteuma: Tuotantolaitokset 95 %, suurtaloudet 93 % ja elintarvikemyymälät 88 %.

2. Pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevista ilmoituksista 80 % ratkaistaan viimeistään kahden kuukauden kuluessa vireilletulosta.

Toteuma: 95,2 %

3. Laboratorio tuottaa kemiallisia ja mikrobiologisia analyysejä yhteensä 1,6 milj. €:n arvosta.

Toteuma: 146 874 analyysiä, joiden laskettu arvo 2 020 506 euroa

4. Ympäristötietouden lisääminen, jonka osana peruskoululaisille suunnattuja luontokoulupäiviä järjestetään vähintään 40 kpl.

Toteuma: Luontokoulupäiviä järjestettiin 53 kpl.

Toiminnalliset ympäristötavoitteet

Ympäristökeskuksen ympäristöä koskevat toiminnalliset tavoitteet liittyivät energiankäyttöön, kuljetuksiin, paperihankintoihin ja liuotinten kulutukseen. Asetetut tavoitteet saavutettiin vain 33,5-prosenttisesti. Sähkön- ja liuotimien kulutukseen asetettuihin tavoitteisiin ei päästy lainkaan.

1. Sähkönkulutus

Perustaso: keskiarvo 2000 - 2003: 2,78 kWh / analyysi (2003: 2,69 kWh / analyysi)

1. porras (painoarvo 0,17 %) sähkönkulutus Helsinginkadun toimipisteessä enintään 2,7 kWh / analyysi
2. porras (painoarvo 0,34 %) sähkönkulutus enintään 2,5 kWh / analyysi
3. porras (painoarvo 0,5 %) sähkönkulutus enintään 2,3 kWh / analyysi

Toteuma: 2,87 kWh/analyysi

2. Ajoneuvojen polttoaineenkulutus

Perustaso: keskiarvo 2000 - 2003: 9,3 ltr/100 km (2003: 9,0 ltr/ 100 km)

1. porras (painoarvo 0,17 %) keskim. polttoaineen kulutus korkeintaan 9,2 ltr / 100 km
2. porras (painoarvo 0,34 %) keskim. polttoaineen kulutus korkeintaan 9,0 ltr / 100 km
3. porras (painoarvo 0,5 %) keskim. polttoaineen kulutus korkeintaan 8,8 ltr / 100 km

Toteuma: 8,3 ltr / 100km

3. Liuottimien kulutus

Perustaso: keskiarvo 2000 - 2003: 6,2 ml / kem. analyysi (2003: 6,7 ml / kem. analyysi)

1. porras (painoarvo 0,17 %) liuotinkulutus enintään 7 ml / kemiallinen analyysi
2. porras (painoarvo 0,34 %) liuotinkulutus enintään 6 ml / kemiallinen analyysi
3. porras (painoarvo 0,5 %) liuotinkulutus enintään 5 ml / kemiallinen analyysi

Toteuma: 7,1 ml / kem.analyysi

4. Paperinkulutus

Perustaso: keskiarvo 2000-2003 32,1 kg / vakanssi (2003: 30,2 kg/hlö)

1. porras (painoarvo 0,17 %) paperin kulutus enintään 30 kg / hlö
2. porras (painoarvo 0,34 %) paperin kulutus enintään 29 kg / hlö
3. porras (painoarvo 0,5 %) paperin kulutus enintään 28 kg / hlö

Toteuma: 29,6 kg / hlö

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Tärkeimmät saavutukset avaintuloksittain vuonna 2004

Avaintuloksille asetetut yksikkökohtaiset tulostavoitteet, jotka liittyivät talouteen, asiakkaisiin, prosesseihin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä työilmapiiriin, saavutettiin noin 80-prosenttisesti.

1. Terveellinen, viihtyisä kaupunkiympäristö ja kestävä kehitys pohjaksi kaikkeen ympäristöön vaikuttavaan suunnitteluun ja päätöksentekoon

Kaupungin neljäs ympäristöohjelma, Helsingin kaupungin ekologisen kestävyys ohjelma - ympäristönsuojelun painopisteet vuosille 2005–2008 (HEKO) valmistui ja hyväksyttiin ympäristölautakunnassa 30.11.2004 kaupunginhallitukselle ja valtuustolle lähetettäväksi. Ohjelman tavoitteena on toteuttaa ja vauhdittaa valtuuston vuonna 2002 hyväksymää kestävä kehityksen toimintaohjelmaa ekologisen ulottuvuuden osalta.

Ohjelmaluonnosta muokattiin saatujen lausuntojen ja teemaryhmien sekä johtoryhmätyön perusteella muun muassa kaupungin ympäristöpolitiikan osalta.

Kaupungin vuosittaista ympäristöraportointia ja sen kehittämistä jatkettiin ympäristökeskuksen koordinoimana. Neljäs koko kaupungin [ympäristöraportti](#) julkaistiin ja käsiteltiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2004. Raportin ulkoasun suunnittelu ja toteutus tehtiin yhteistyössä kaupungin [vuosikertomuksen](#), [tilinpäätöksen](#) ja [henkilöstöraportin](#) kanssa. Ympäristöraportointi onkin löytänyt paikkansa osana koko kaupungin vuosittaista raportointia.

Ympäristölautakunta käsitteli 19 ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulain paikallisessa toimeenpanossa keskityttiin toimivien laitosten lupavelvollisuuden tarkastamiseen ja ympäristönsuojelumääräysten voimaantulon valmisteluun.

Pilaantuneiden maa-alueiden valvonnassa tarkastuskäyntejä tehtiin tutkimus- ja kunnostuskohteisiin sekä käsittelypaikkoihin yli 500. Merkittävimpiä tutkimus- ja kunnostussuunnittelukohteita olivat satamakäytöstä vapautuvien Jätkäsaaren ja Sörnäisten lisäksi Arabianrannan pohjoisosat, ranta-alueet Kyläsaaresta Suvilahteen, öljysatamakäytöstä poistuva alue Laajasalossa ja Viikinmäen ampumarata-alue.

Asuntojen ja vastaavien sisätilojen terveyshaittojen selvittämiseksi tehtiin 1 284 tarkastusta, joka oli 86 prosenttia tavoitteesta. Neljä viidesosaa asioista ratkaistiin 241 vuorokaudessa vireilletulosta.

2. Hyvälaatuiset ja terveelliset elintarvikkeet, riittävä kuluttajansuoja sekä hyvinvoivat kotieläimet

Elintarvikevalvonnassa tehtiin 6 545 tarkastusta, otettiin 2 818 mikrobiologista näytettä sekä käsiteltiin 263 elintarvikehuoneistoa koskevaa ilmoitusta ja 329 haltijan vaihtumista koskevaa ilmoitusta.

Kuluttajaneuvontaan ja EU-kuluttajaneuvontaan otettiin yhteyttä yli 6 800 kertaa. Yhteydenottojen perusteella tehtiin 4 000 selvittely- ja sovittelutoimenpidettä.

Kertomusvuonna tehtiin ennätykselliset 261 eläinsuojelutarkastusta ja eläinsuojelueläinlääkärille tuli puhelimitse yli 1 000 yhteydenottoa. Eläinkauppojen valvonnassa siirryttiin jatkuvaan tarkkailuun entisen vuositarkastusten sijaan.

3. Riittävä tieto ympäristön tilasta ja elintarvikkeiden laadusta sekä tietojärjestelmien kehittäminen

Ympäristökeskus laati yhteistyössä rakennusviraston ja YTV:n kanssa [Suunnitelman katupölyhaittojen ehkäisemiseksi](#). Maaliskuun lopussa annettiin suunnitelman mukainen ennakkoarvointi ja toimenpidepyyntö HKR:lle katupintojen kastelemiseksi. Keväällä tutkittiin katujen kastelujen vaikutusta ilmanlaatuun.

Kertomusvuonna hoidettiin yhteensä 13 vesistötutkimuskokonaisuutta. Merkittävin oli Helsingin ja Espoon kaupunkien jätevesien vesistövaikutusten yhteistarkkailu Helsingin merialueella. Heinä-elokuun vaihteessa tapahtuneen Vantaanjoen tulvan ja Viikinmäen vedenpuhdistamon ohitusten vaikutuksia seurattiin tehostetusti. Tributyyliin (TBT) pitoisuuksista pohjasedimenteissä tutkittiin kolmen pienvenesataman ja kahden telakan edustoilta. Helsingin purojen tilaa ja valuma-alueita tutkittiin yhteistyössä yliopiston maantieteen laitoksen pro gradu -tekijöiden kanssa. Meri minussa -hankkeessa jaettiin tietoa Suomenlahdesta.

Helsingin kaupungin intranetissä toimivan luontotietojärjestelmän sisältöä täydennettiin arvokkaiden kasvillisuus- ja kasvistokohteiden täydennyskartoituksella.

Kertomusvuonna jatkettiin projektia, jossa selvitetään suurtalouksien omavalvonnan lämpötila- ja siivousseurannan toteutumista. Lisäksi julkaistiin marinoidun broilerin mikrobiologista laatua sekä liha-alan laitosten hygieniää koskevat tutkimukset sekä elintarvikenäytteiden kuljetuslämpötilaa koskeva tutkimus. Tutkimusten tulokset otettiin huomioon käytännön valvontatyössä ja niitä hyödynnetään tarkastusten ja näytteenoton suuntaamisessa.

4. Kuntalaisten ja viranhaltijoiden ympäristötietoisuuden lisääminen

Ympäristökeskus järjesti yhdessä YTV Jätehuollon, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n, Uudenmaan Martat ry:n ja Gardenian kanssa pienkompostoinnin lisäämiseen kannustavia kursseja ja -neuvontaa. Kurssit kohdennettiin erityisesti alle kymmenen asunnon pientaloasukkaille, jotka eivät kuulu biojätteen erilliskeräyksen piiriin ja joilla on edellytykset hoitaa biojätteensä itse omalla tontilla.

Helsingiläisen ympäristöopas, [Miljöguide för helsingforsare](#), ilmestyi ruotsiksi verkkojulkaisuna.

Uusia Vihreä hotelli -tunnuksia ei jaettu vuonna 2004. Toiminta oli pienimuotoista: tehtiin vain tunnuksen 1,5-vuotistarkastuksia ja pidettiin pyynnöstä joitakin koulutustilaisuuksia Domus Academican työntekijöille ja kiinnostuneille alan opiskelijoille. Voimavaroja tunnuksen markkinointiin ja kehittämiseen ei ollut.

5. Laadukkaat asiakaspalvelu- ja viranomaistoiminnot

Vuoden puolivälissä otettiin tuotantokäyttöön sähköinen asiakaspalautejärjestelmä, joka perustuu verkkolomakkeisiin ja palautteen automaattiseen ohjautumiseen asiantuntijoille. Järjestelmän kautta tuli vuoden aikana 140 palautetta, jotka käsiteltiin ohjeiden mukaisesti. Lisäksi vuoden aikana laadittiin kehittämistoimenpiteitten tueksi neuvonnan kehittämissuunnitelma ja asiakaspalvelustrategia.

Keskushallinnon päätöksen mukaisesti virasto otti marraskuussa huolellisen valmistelun jälkeen käyttöön Hela-dokumentinhallintajärjestelmän ja Pros-asianhallintajärjestelmän.

6. Osaava henkilöstö ja hyvä yhteistoiminta

Henkilöstön osaamisen kehittämisessä painotettiin ydinosaamisen vahvistamista, atk-osaamista, kielikoulutusta, sähköistä viestintää ja HELA-PROS-järjestelmien hallintaa.

Virka- ja työehtosopimuksen täytäntöön panoon liittyen toteutettiin ristiriitaisia ajatuksia herättäneet henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnit.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristönsuojelu- ja tutkimusyksikkö huolehtii lautakunnan toimialaan kuuluvasta vesistö- ja muusta ympäristötutkimuksesta sekä ympäristön tilan seurannasta ja ympäristövaikutusten arviointiin, luonnonsuojeluun, luonnonvarojen käyttöön, luonnon virkistyskäyttöön, maankäytön suunnitteluun ja muuhun yhdyskuntasuunnitteluun liittyvistä asiantuntijatehtävistä. Tehtäviin kuuluu myös ympäristönsuojelun valistus ja -kasvatus sekä Helsingin kaupungin ympäristöraportointi ja muut ympäristöjohtamisen kehittämiseen liittyvät tehtävät.

Yksikön päällikkö Jouko Kinnunen siirtyi muihin tehtäviin 9.5.2004. Ympäristötutkimuspäällikkö Päivi Kippo-Edlund aloitti yksikön päällikkönä 1.11.

*Ympäristötutkimuspäällikkö Päivi
Kippo-Edlund*

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristötutkimus

- Merialueen seuranta
- Luonnonsuojelu
- Luontotietojärjestelmä ja luontokartoitukset
- Tutkimus- ja julkaisutoiminta

Ympäristönsuojelun kehittäminen

- Ympäristöraportointi
- Kestävän kehityksen toimintaohjelma
- Helsingin ekologisen kestävyuden ohjelma
- Tutkimukset ja selvitykset

Ympäristökasvatus

- Harakan luontokeskus
- Näyttelyt
- Yleisötillaisuudet
- Harakan luontokoulu
- Satuseikkailut
- Kurssit
- Luontoretet
- Yhteistyö- ja kehittämishankkeet
- Meri minussa -hanke

Tulevaisuuden toimintalinjat

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristökeskus laati yhteistyössä rakennusviraston ja YTV:n kanssa [Suunnitelman katupölyhaittojen ehkäisemiseksi](#). Maaliskuun lopussa annettiin suunnitelman mukainen ennakkoarvointi ja toimenpidepyyntö HKR:lle katupintojen kastelemiseksi. Keväällä tutkittiin katujen kastelujen vaikutusta ilmanlaatuun. Syksyllä laadittiin YTV:n kanssa EU:n komissiolle selvitys katujen hiekoituksen aiheuttamasta hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvon ylittymisestä vuonna 2003. Helsingin kaupungin uusittu valmiussuunnitelma liikenteen aiheuttaman typpidioksidipitoisuuden kohoamisen varalle oli lausuntokierroksella.

Helsingin meluasioita hoitavat hallintokunnat valmistautuivat hoitamaan yhdessä ympäristömeludirektiivin mukaisia tehtäviä. Helsingillä on oltava direktiivin mukainen meluselvitys 30.6.2007 ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma 18.7.2008. Ympäristökeskuksen edustaja osallistui meluntorjunnan kehittämistä koskevan työryhmän työskentelyyn. Työryhmä luovutti 22.4.2004 ympäristöministeriölle Meluntorjunnan valtakunnalliset linjaukset ja toimintaohjelma -mietintönsä.

Ympäristökeskus osallistui ympäristövaikutusten asiantuntijana maankäyttö- ja liikennesuunnitelmien valmisteluun, asunto-ohjelmasihteeristöön, Helsinkiä koskevien ympäristövaikutusten arviointimenettelyjen ohjaukseen,

Helsingin pyöräilytyöryhmä Sykkeliin, Laajasalon öljysatama-aluetta koskevien toimenpiteiden suunnitteluun sekä Vuosaaren satamahankkeen toteutussuunnitteluun ja ympäristövaikutusten seurantaan.

Ympäristölautakunta ja -keskus antoivat lausunnon yhteensä

36 asemakaavaehdotuksesta sekä Uudenmaan maakuntakaavaehdotuksesta ja Etelä-Espoon yleiskaavaaluonnoksesta. Ympäristökeskus lähetti kaupunkisuunnitteluvirastolle kommentit 45 asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lisäksi annettiin lausunto Suvilahden sähköaseman 110 kV kytkinlaitoksen uusimisen hankesuunnitelman hyväksymisestä, YTV:n seudullisen joukkoliikenteen valmiussuunnitelmasta, Malminkartanon täyttömäen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Metro-/raideyhteys välillä Ruoholahti - Matinkylä ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta sekä Länsisalmen betoni- ja tiilimurskeen valmistuslaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja -selostuksesta.

Ympäristökeskus osallistui Liikkujan viikon, Autottoman päivän, Pyöräilyviikon ja Energiansäästöviikon ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen. Motiva antoi energiansäästöviikon toteutuksesta kunniamaininnan. Kaupunki on sinun – Nuori kaupunkiliikenteessä -näyttely kiersi kaupungin kirjastoissa ja monitoimitaloissa.

Ympäristötutkimus

Merialueen seuranta

Ympäristökeskus kerää tietoja kaupungin vesiympäristön tilasta ja sen muuttumisesta sekä osallistuu aktiivisesti erilaisiin yhteistyöhankkeisiin Helsingin ja Espoon edustan sekä Suomenlahden tilan seurannassa. Julkisen valvonnan alaisena vesientutkimuslaitoksena ympäristökeskus hoitaa tilausten tai sopimusten perusteella kaupungin eri hallintokunnille vesistöjen velvoitetarkkailuja ja tarjoaa rajoitetusti esimerkiksi näytteenottopalveluja ulkopuolisille.

Vuonna 2004 vesistötutkimuslaboratoriossa analysoitiin 2 500 vesinäytettä (sameus-, klorofylli- ja perustuotantomääritykset), 39 kvantitatiivista kasviplanktonnäytettä, 102 kvalitatiivista kasviplanktonnäytettä, 37 mikrokystiini-levämyrkyäytettä, 8 eläinplanktonnäytettä ja 27 pohjaeläinnäytettä.

Kertomusvuonna hoidettiin yhteensä 13 vesistötutkimuskokonaisuutta. Merkittävin oli Helsingin ja Espoon kaupunkien jätevesien vesistövaikutusten yhteistarkkailu Helsingin merialueella. Siinä seurattiin jätevesien johtamisen aiheuttamia muutoksia merialueella. Heinä-elokuun vaihteessa tapahtuneen Vantaanjoen tulvan ja Viikinmäen vedenpuhdistamon ohitusten vaikutuksia seurattiin tehostetusti.

Laajalahden ja Seurasaarenselän sisäistä kuormitusta tutkittiin kuukauden kestäneellä läpivirtauskokeella laboratoriossa ja sedimentin fosforin uutoilla. Tutkimus raportoidaan vuonna 2005. Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueelle laskevien Viikinojan ja Säynäslahdenpuron vedenlaadun intensiiviseurannasta laadittiin raportti. Purojen vesi on rehevää, mutta pienen virtauksen vuoksi ravinteiden kuljetus Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueelle on melko pientä.

Vartiokylänlahden intensiivitutkimuksen tulokset raporttoitiin ympäristökeskuksen julkaisusarjassa. Vartiokylänlahti on rehevä, mutta paremmassa kunnossa kuin muut Helsingin isot lahtialueet. Vesi soveltuu useimpiin käyttömuotoihin kuten uimiseen ja kalastukseen.

Vartiokylänlahti voi kohtuullisen hyvin.

Ympäristökeskus oli edelleen mukana kansainvälisessä, Merentutkimuslaitoksen koordinoimassa Alg@line-projektissa. Siinä seurataan tosiaikaisesti Itämeren tilan muutoksia, kuten levätilannetta. Tutkimuksessa käytetään mm. matkustaja- ja kauppalaivoille asennettuja automaattisia mittalaitteita. Vuonna 2004 Helsingin ympäristökeskus ylläpiti ja huolsi Kristina Brahen mittalaitteiston, analysoi vesinäytteet, vastasi mittaustulosten laadunvarmistuksesta ja raportoi tulokset. Näytteitä saatiin aikaisempaa paremmin Helsingin rannikkovesistä Kristina Brahen lähellä rannikkoa kulkevan reitin vuoksi. Matkustajalaivojen tulokset täydentävät Helsingin ja Espoon merialueiden perinteistä tutkimusta, kuten levien horisontaalista ja ajallista vaihtelua sekä kumpuamisilmiötä. Mittaustulokset ovat nähtävissä [Itämeriportaali](#)ssa Internetissä.

Myrkyllisten sinilevien esiintymistä Helsingin uimarannoilla ja saaristossa seurattiin edelliskesien tapaan. Tutkimuksessa oli ympäristökeskuksen lisäksi mukana muun muassa Suomen ympäristökeskus ja HUS:in Myrkytystietokeskus sekä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys.

Tributyylitinan (TBT) pitoisuuksista pohjasedimenteissä kolmen pienvenesataman ja kahden telakan edustoilta julkaistiin [raportti](#) ympäristökeskuksen monistesarjassa. Pitoisuudet olivat melko korkeita kaikilla tutkituilla paikoilla.

Lisäksi ympäristökeskus osallistui Merentutkimuslaitoksen kanssa biomarkeritutkimukseen, jossa selvitettiin Vuosaaren sataman edustalta löydettyjen erilaisten myrkkyjen vaikutuksia pohjaeläinten fysiologiaan.

Helsingin purojen tilaa ja valuma-alueita tutkittiin yhteistyössä yliopiston maantieteen laitoksen pro gradu -tekijöiden kanssa. Raportti valmistuu vuonna 2005 ympäristökeskuksen julkaisusarjaan. Lisäksi osallistuimme Merentutkimuslaitoksen sinilevien fosforinkäyttöä selvittävän tutkimuksen näytteenottoon.

Luonnonsuojelu

Lintulahdet Life Nature -projektin puitteissa Vanhankaupungin lintuvesialueella tehtiin kasvillisuuden ja linnuston seurantatutkimuksia ja laadittiin uutta hoito- ja käyttösuunnitelmaa vuorovaikutteisen suunnittelun periaatteita noudattaen. Suomalaisten kosteikkojen parhaat hoitokäytännöt Life Co Operation -projektissa arvioitiin vuosina 1997-2000 käynnissä olleen Vanhankaupunginlahden Life Nature -projektin vaikuttavuutta. Tulokset julkaistaan vuoden 2005 keväällä.

Viikin rantaniittyjen umpeenkasvua estetään laidunnuksella.

Haltialan kolmen luonnonsuojelualueen (Ruutinkosken lehto, Haltialan aarnialue ja Pitkäkosken rinnelehdot) hoito- ja käyttösuunnittelu aloitettiin. Haltialan metsäalueella tehtiin linnuston ja pohjaveden korkeuden seuranta. Alueen neljännen suojelualueen, Niskalan arboretumin, suunnittelusta vastaa rakennusvirasto. Helsingin kaupungin omistamille osille Östersundomin lintuvesistä Sipoossa aloitettiin hoito- ja käyttösuunnitelman päivittäminen. Helsingin kaupungin Espoossa omistaman kolmen Natura-alueen (Luukki, Pirttimäki ja Hakjärvi) rauhoitusesityksen käsittely aloitettiin ympäristölautakunnassa.

Ympäristökeskus osallistui myös eri virastojen luonnon hoidon ja virkistyskäytön suunnitteluhankkeisiin.

Erityisesti suojeltavien kasvilajien kasvupaikkojen hoito-ohjeita laadittiin kolmelle kasvupaikalle. Ympäristöministeriöön valmisteltiin LUMOLI-projektin (luonnon monimuotoisuus linnoitteilla) rahoitushakemus yhteistyössä eri hallintokuntien ja mm. museoviraston, metsähallituksen sekä Kotkan ja Haminan kaupungin kanssa

Luontotietojärjestelmä ja luontokartoitukset

Helsingin kaupungin intranetissä toimivan luontotietojärjestelmän avulla välitetään luontotietoja kaupungin eri virastoille. Järjestelmän sisältöä täydennettiin arvokkaiden kasvillisuus- ja kasvistokohteiden täydennyskartoituksella siten, että sen vanhin kasviaineisto (vuodelta 1990) päivitettiin maastokartoituksin. Työtä jatkoivat alkuperäiset kartoittajat Arto Kurto ja Leena Helynranta.

Vuoden 1990 kasvikohteista (87 kpl) oli menettänyt arvonsa 23. Pääosassa tapauksista rakentaminen päälle tai viereen oli muuttanut kasvillisuutta. Joukossa oli myös joitakin kohteita, jossa tulokaskasvin uhanalaisuustulkinta oli muuttunut. Lisäksi lukuisissa kohteissa supistettiin tai laajennettiin rajauksia.

Luontotietojärjestelmästä laadittiin kehittämismuistio, jonka ensimmäisenä toimenpiteenä kartoitettiin kyselyllä järjestelmän käyttöä eri hallintokunnissa. Kyselyyn saatiin 105 vastausta. Tuloksia hyödynnetään tulevassa kehittämissuunnitelmassa. Luontotietojärjestelmän internet-version määrittely valmistui kaupunkimittausosaston toimeksiantona vuodenvaihteessa.

Helsingin saariston luotojen linnuston seuranta jatkettiin aiempaan tapaan (Matti Luostarinen).

Tutkimus- ja julkaisutoiminta

Ympäristökeskus tuottaa ja välittää riittävää, ajankohtaista ja luotettavaa tietoa Helsingin ympäristön tilasta ja elintarvikkeiden laadusta sekä suunnitelmien ja hankkeiden ympäristö- ja terveysvaikutuksista. Ympäristökeskuksen tutkimustoiminnan painopistealueita olivat luontotutkimukset ja merenlahtien tila. [Ympäristökeskuksen sarjoissa](#) ilmestyi kuusi julkaisua ja seitsemän monistetta pääasiassa luonto-, vesistö- ja ympäristöterveysaloilta.

Ympäristönsuojelun kehittäminen

Ympäristöraportointi

Vuoden 2003 [ympäristöraportti](#) käsiteltiin valtuustossa 23. kesäkuuta. Ympäristöraportin jäsenys ja julkaisutapa pidettiin pääosin ennallaan. Raportista painettiin vain tiivistelmä, ja koko raportti julkaistiin vain Internetissä.

Edellisvuoden raportin sisältöön verrattuna kehitettiin muun muassa kaupungin ympäristöjohtamisjärjestelmän ja ympäristön seurannan kuvausta. Raportti nosti esiin muutamia hyviä esimerkkejä kaupungin ympäristöasioiden hoidosta. Tällaisia kuvauksia tehtiin muun muassa Torpparinmäen koulun ympäristöohjelmasta, kiinteistöjen elinkaaripalveluyksikön ja Pakilan työkeskuksen ympäristötoiminnasta, Stadin kompostikampanjasta sekä Vuosaaren satamahankkeesta.

Kaupungin ympäristöraportoinnin kehittämistä ohjaava asiantuntijatyöryhmä aloitti vuoden alussa työnsä laajennetulla kokoonpanolla: mukaan tulivat Helsingin Sataman ja energiansäästöneuvottelukunnan edustajat. Ympäristökeskus osallistui myös kuuden suuren suomalaisen kaupungin kestävän kehityksen raportointityöryhmän työhön. Ryhmä sai vuoden lopussa valmiiksi ehdotuksen kaupunginjohtajille, jossa on määritelty yhtenäinen rakenne ja yhteiset indikaattorit vuosittaiselle kestävän kehityksen raportoinnille tai ympäristöraportoinnille. Ympäristökeskus järjesti 24.11. työryhmän työtä esittelevän seminaarin, johon osallistui asiantuntijoita kaikista kuudesta kaupungista.

Kestävän kehityksen toimintaohjelman toteutuksen seuranta

Helsingin kestävän kehityksen yleisindikaattorien eli ns. A-indikaattorien päivitys- ja täydennystyö käynnistettiin yhteistyössä tietokeskuksen kanssa. Maaliskuussa järjestettiin asiantuntijaseminaari, jossa tarkasteltiin aihepiiriin liittyviä ajankohtaisia indikaattorihankkeita ja arvioitiin Helsingin A-indikaattorikokoelman täydentämistarpeita. Päivitetty A-indikaattoriraportti tullaan esittelemään kaupunginvaltuustolle vuoden 2005 aikana.

Helsingin indikaattorityöllä on kytkentöjä useisiin eurooppalaisiin kestävän kehityksen arviointia ja mittaamista kehittäviin hankkeisiin. Näitä ovat mm. VTT:n koordinoima ns. TISSUE-hanke ja

pohjoismaiden isojen kaupunkien yhteinen ympäristöindikaattori sekä Union of Baltic Cities (UBC) -järjestön indikaattori.

Heko-ohjelmatyön puitteissa arvioitiin teematyöryhmissä alustavasti kestävän kehityksen toimintaohjelman toteuttamistilannetta. Perusteellisempi hallintokuntakysely tullaan toteuttamaan vuoden 2005 aikana.

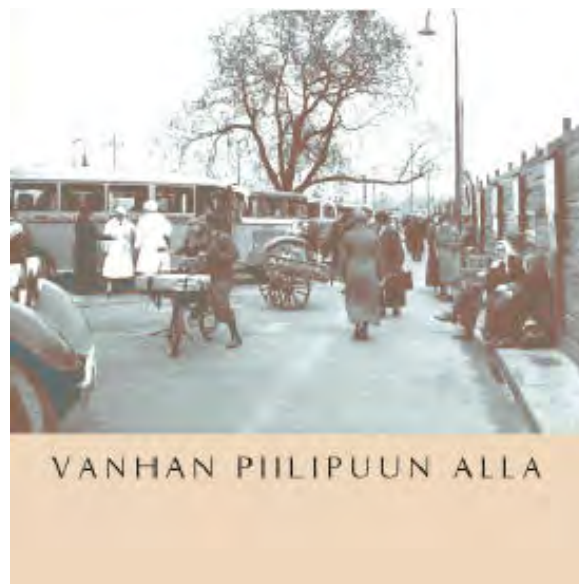
Helsingin ekologisen kestävyys ohjelma

Toimintavuonna 2004 valmistui Helsingin ekologisen kestävyys ohjelma - ympäristönsuojelun painopisteet vuosille 2005–2008. Ympäristölautakunta lähetti keväällä luonnoksen lausunnolle kaupungin muille hallintokunnille sekä sidosryhmille. Kaikilla halukkailla, myös kuntalaisilla oli mahdollisuus antaa lausunto [ohjelmaluonnoksesta](#), joka löytyi ympäristökeskuksen verkkosivuilta. Lausuntomahdollisuudesta tiedotettiin Helsingin kaupungin internet-keskustelufoorumissa. Keskustelussa useat kymmenet kuntalaiset toivat esiin käsityksiään muun muassa ohjelman tarpeellisuudesta ja laajuudesta, johon myös ympäristökeskuksen virkamiehet vastasivat. Ympäristökeskuksessa järjestettiin 6.4. avoin esittely- ja tiedotustilaisuus, johon erikseen oli kutsuttu myös kaikki lausunnonantajat.

Lausuntoja saapui 32 joista 23 oli kaupungin lauta- ja johtokunnilta, viisi sidosryhmiltä ja neljä kuntalaisen lausuntoa. Lausuntojen pohjalta laadittiin vastinemuistiot ja parannettiin ohjelmaa teemaryhmissä sekä ohjelman johtoryhmätyöskentelyssä.

Ympäristölautakunta hyväksyi ohjelmaehdotuksen 30.1. lähetettäväksi kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Ohjelma koostuu kahdesta osasta: selostusosa A ja päätösosa B. Selostusosassa esitetään työn lähtökohdat ja muun muassa kriteerit ohjelmakauden tavoitteiden valinnalle. Päätösosassa esitetään kaupungin ympäristöpolitiikka ja ekologisen kestävyys tavoitteet vuosille 2005–2008 toimenpiteineen sekä ohjelman seuranta. Kuuden teeman puitteissa syntyi yhteensä 27 tavoitetta ja niille omat toimenpide-esitykset. Tarkoituksena on, että valtuusto hyväksyisi päätösoosan ympäristöpolitiikan ja tavoitteet. Toimenpiteet on sen sijaan tarkoitus käsitellä kaupunginhallituksessa.

Toimintavuoden aikana johtoryhmä kokoontui neljä kertaa ja teemaryhmät kuukausittain. Lisäksi järjestettiin 11 teemaryhmien koordinaattorikokousta

Helsinkiläisten muistoja Lasipalatsin nurkalta kaatuneesta salavasta koottiin kirjaseksi.

Tutkimukset ja selvitykset

Toimintavuonna valmistui rakennusviraston yhteistyöhankkeena materiaeurotutkimus. Lisäksi valmistui selvitys Helsingin kaupungin tytäryhteisöjen ympäristövaikutuksista ja kaupungin mahdollisuuksista niiden ohjaukseen. [Raportti](#) julkaistaan vuoden 2005 alussa.

Yhteistyössä Kuntaliiton ja pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa käynnistyi Ekologisen jalanjäljen seurantatutkimus, joka jatkuu vuonna 2005. Myös vuonna 2005 toteutettavaan helsinkiläisten ympäristöasennetutkimusta valmisteltiin toimintavuonna.

Ympäristökeskus osallistui aktiivisesti elokuussa 2005 järjestettävien yleisurheilun MM-kilpailujen ympäristöohjelman suunnitteluun [ECOMASS -hankkeen](#) puitteissa. Hanketta koordinoi TKK Dipoli ja kaupungin virastoista mukana ovat ympäristökeskuksen lisäksi rakennusvirasto ja liikuntavirasto. Ympäristökeskus osallistui hankkeen toteutukseen mm. jätehuolto-, logistiikka- ja tiedotusaiheissa workshoppeissa sekä hankkeen työvaliokunnassa.

Ympäristökasvatus

Harakan luontokeskus

Harakan luontokeskus esittelee merellistä Helsinkiä, Suomenlahden saaristoa, vedenalaista elämää, meremme murtovesiluonnetta sekä Itämereen liittyviä ympäristökysymyksiä. Luontokeskus tarjoaa ympäristökasvatuspalveluita päivähoidolle, kouluille ja muille oppilaitoksille. Harakka toimii myös ympäristökasvatuksen kehittämiskeskuksena tuottamalla materiaaleja ja projekteja yhteistyössä muun muassa tutkijoiden ja taiteilijoiden kanssa.

Vuonna 2004 luontokeskus oli avoinna 4.5. - 30.9. tiistaista perjantaihin klo 10 - 17 ja viikonloppuisin klo 12 - 16. Luontotalon palvelut tavoittivat hyvin asiakkaansa. Esimerkiksi luontokouluun, satuseikkailuihin ja retkille oli ylen määrin tulijoita. Harakan vierailijoista 5 072 osallistui erilaisiin opastus- ja opetustapahtumiin. Vierailijoita oli edellisten vuosien tapaan noin 10 000.

Ilahduttavaa on ollut tilausryhmien ja omatoimisesti Sama meri kaikissa meissä -näyttelyyn ja saaren luontoon tutustuvien kouluryhmien suuri määrä. Satuseikkailut ovat olleet edelleen hyvin suosittuja. Suurin osa osallistuneista lapsiryhmän vetäjistä piti retkeä kokonaisuudessaan erittäin hyvin onnistuneena. Vapaiden palautteiden perusteella kävijät ylipäättään ovat erittäin tyytyväisiä Harakan luontokeskukseen.

Näyttelyt

Suomenlahden vedenalaista luontoa esittelevä Sama meri kaikissa meissä -näyttely levittäytyi jälleen vanhoihin rantavajoihin ja historiallisiin kasemattikellareihin. Opastettuja näyttelykierroksia järjestettiin sunnuntaisin 4.6. alkaen syyskuun loppuun.

Natur och Miljön koordinoima ahvenanmaalaisen taiteilija Monica Janssonin näyttely Ruusunpunainen meri vieraili Harakassa 4.5.–13.6. Luontotaidetyöpaja, joka johdatti kävijän luontokokemuksiin ja taide-elämyksiin, oli avoinna yleisölle 22.6. alkaen syyskuun loppuun.

Yleisötilaisuudet

Kuntalaisille avoimia yleisötilaisuuksia järjestettiin kolme: toukokuussa ympäristötaideverstaas Harakan pesä, heinäkuussa koko perheen luontoaiheinen huovutusilta ja elokuussa ulkosaaristokuvailta. Osallistujamäärät yleisötilaisuuksiin olivat vähäisiä. Yleisötilaisuuksien kehittäminen enemmän yleisöä kiinnostaviksi onkin yksi tulevista haasteista.

Harakan luontokoulu

Luontokouluun osallistui kaikkiaan 53 peruskouluryhmää opettajineen ja yhteensä 1 180 oppilasta. Opetusryhmät olivat peruskoulun 3. - 8. luokkia. Kevätkaudella (huhti - toukokuussa) osallistui 20 opetusryhmää (462 oppilasta) ja syyskaudella (elo - lokakuussa) 33 opetusryhmää (718 oppilasta). Luokat tutustuivat saaristoluontoon ja Itämereen yhden tutkimuspäivän ajan. Suuret luokat jaettiin päivän aikana tavallisesti kolmeen eri teemaryhmään. Opetusvirasto kustansi luontokouluavustajan palkkion. Tiedotus toteutettiin yhteistyössä Gardenian ja Nuorisasiankeskuksen luontokoulujen kanssa.

Satuseikkailut

Harakassa voi tutustua merelliseen Helsinkiin.

Satuseikkailuita Harakassa järjestettiin yhteensä 68. Näistä 56 järjestettiin päivähoiton ryhmille, 12 tilauksesta. Suuren suosion saivat jälleen sunnuntaina järjestetyt yleisölle avoimet perheille suunnatut satuseikkailuretket, joille osallistui keskimäärin 63 henkeä/retki. Kaikkiaan satuseikkailuihin osallistui 1 571 henkeä.

Päivähoiton satuseikkailuista vuonna 2004 tehty asiakaspalaute oli kerrassaan kiittävä. Tavoitteet toteutuivat erittäin hyvin. Lapset pääsivät tutustumaan vedenalaisen elämään ja oppimaan uusia asioita sekä eläytymisen että oman toiminnan kautta. Monet olivat erityisen mielissään siitä, että retki sisälsi niin paljon toiminnallisia harjoituksia.

Kurssit

Kurssien suunnittelussa ja tiedottamisessa tehtiin ensimmäisen kerran seudullista yhteistyötä. Helsingin, Espoon ja Vantaan luontokeskusten järjestämät ympäristökasvatukselliset kurssit koottiin yhteen, ja esite lähetettiin kaikille seudun kouluille ja päivähoidolle.

Harakan järjestämien ympäristökasvatus- ja luontokurssien aiheita olivat ekoterapia – koulutusohjelma, ympäristövastuullisuuden edistäminen eri oppiaineissa sekä lintu- , kasvi- ja planktonkurssi. Kurssien kohderyhmänä ovat opettajat ja päivähoiton henkilöstö.

Luontoretket

Opastettuja luontoretkiä Helsingin lähiluontoon järjestettiin 35 ja niille osallistui yhteensä 1481 retkeläistä, keskimäärin 43 henkeä/retki. Suosituimmat retket olivat Harakan sammakoiden kutupuuhat, Harakan kasvillisuusretki ja Lammassaaren sekä Harakan lepakkoretket. Luontoretket järjestettiin yhteistyössä Gardenia Helsingin kanssa. Tilauksesta retkiä Harakkaan järjestettiin yhteensä 87 ja niille osallistui 1 662 henkeä.

Ympäristökasvatuksen yhteistyö- ja kehittämishankkeet

Ympäristövastuullisempaan arkeen opastava [Ekohaaste](#) julkistettiin Autottomana päivänä 22.9. Ekohaaste on Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen, Helsingin nuorisoihminen, Helsingin Energian, YTV:n, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen ja Motiva Oy:n yhteinen hanke. Internetissä oleva ohjelma pohjautuu Helsingin japanilaisen ystävyyskaupungin Sendain Eco-Challenge –malliin, jossa kannustetaan muuttamaan elintapoja vähemmän ympäristöä kuluttaviksi.

Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskusten vetämän [Lintulahdet Life –hankkeeseen](#)

liittyen järjestettiin neljän työpajan sarja. Työpajojen tavoitteena oli kehittää kosteikkoretkiä elämyksellisemmiksi ja enemmän suurta yleisöä kiinnostaviksi sekä vahvistaa luonto-oppaiden sekä tiedollista että menetelmällistä osaamista. Työpajat järjestettiin Viikissä, Laajalahdella ja Kotkassa.

Harakan luontokeskus on mukana vuonna 2004 alkaneessa Interreg IIIB -hankkeessa Nature Centres and Environmental Interpretation in the Baltic Sea. Hankkeen päätavoitteena on ympäristökasvatuksen alan yhteistyön lisääminen Itämeren alueella. Hankkeessa markkinoidaan luontokeskusten ja -koulujen palveluita ja tuotetaan luontokoulutoimintaan liittyvää materiaalia.

Ympäristökasvatuspalveluiden, muun muassa kurssien ja retkien suunnittelussa ja toteuttamisessa, tehtiin jälleen laajaa yhteistyötä eri tahojen kuten opetusviraston, sosiaaliviraston, Gardenian, lähikuntien, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen ja Suomen ympäristökasvatuksen seuran kanssa. Muun muassa yhteistyöllä järjestettiin Gardeniassa Päivähoidon ympäristöpäivä, johon osallistui noin 60 henkeä.

Viikin-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueen kummikouluille järjestettiin tapaaminen marraskuussa. Tapaamisessa keskusteltiin Viikiin hoito- ja käyttösuunnitelmaan liittyvistä asioista alueen kouluopetuksen kannalta.

Kevätuuli-kaksoistunteja pidettiin yhteensä 82. Osallistuneiden luokkien opettajilta ja kevätuuliläheteiltä kerätyn palautteen perusteella hanke onnistui hyvin.

Päivähoidon ympäristökasvatusverkostoon kuuluu noin 100 pienten lasten ympäristökasvatuksen parissa työskentelevää henkilöä. Verkostolle lähetettiin tietoa tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.

Meri minussa –hanke

Ympäristökeskuksen koordinoiman [Meri minussa -hankkeen](#) tavoitteena on avata noin kolmen miljoonan Suomenlahtea seilaavan laivamatkustajan silmät näkemään ympäröivän meremme arvo. Hankkeen tavoitteena on tuoda tietoa ja elämyksiä sinne, missä ihmiset jo valmiiksi ovat: Helsingin ja Tallinnan vilkkaisiin laivaterminaaleihin rakennettiin näyttelyitä ja infomajakoita, jotka kuvaavat näiden kahden erilaisen rannikon syntyä sekä Suomenlahden herkkää elämää, jonka hyvinvointiin me maalla asuvat vaikutamme. Terminaaleissa jaettiin myös Laivamatkustajan merikarttaa, jonka avulla Helsingin ja Tallinnan väliä seilaavat matkustajat voivat seurata ohi kiitäviä saaria, majakoita ja lintuja sekä saada niistä kiinnostavaa lisätietoa.

Terminaaleissa saatavaa tietoa Suomenlahdesta, sen erilaisista rannoista ja saarista syvennettiin tuottamalla kaksi Suomenlahti-aiheista kirjaa: Sampon seikkailut muinaisissa merissä -satu- ja tehtäväkirja sekä Suomenlahti - alkumerestä nykymereksi -luonto- ja retkiopas. Näyttelyn avajaiset ja satukirjan julkistaminen olivat maailman ympäristöpäivän aattona Helsingin Makasiiniterminaalissa sekä Tallinnan D-terminaalissa 4.6.2004. Retki- ja luonto-opas ilmestyy vuoden 2005 alussa.

Meri minussa -hanke toteutettiin suomalaisten ja virolaisten yhteistyönä maisemakuvausta, taidetta ja tutkimusta, kaunokirjallisuutta ja ympäristökasvatusta yhdistellen. Hanke saa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja se toteuttaa Etelä-Suomen rannikkoseudun Interreg IIIA-ohjelmaa. Hankkeen keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Uudenmaan ympäristökeskus, Helsingin Satama, Tallinnan kaupunki, Kesko ja Eestimaa Looduse Fond.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Ympäristökeskus jatkaa yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa yhtenäisen ympäristöjohtamisjärjestelmän luomiseksi Helsingin kaupunkia varten. Ympäristökeskus myös huolehtii Helsingin kestävän kehityksen toimintaohjelman seurannasta.

Ympäristön tilan seurannassa tarvittavaa tutkimustoimintaa koskien laaditaan tutkimusstrategia. Ympäristön tilan seuranta systematisoidaan ja luodaan sähköinen ympäristötilasto yhteistyössä muun muassa tietokeskuksen kanssa.

Ympäristökasvatuksen ja –valistuksen tulevaisuuden haasteet ja toimintalinjat linjataan laadittavassa ympäristökasvatusstrategiassa.

Ilmastonmuutoksen hidastaminen edellyttää ympäristökeskukselta innovatiivisia toimintatapoja.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Ympäristöterveys

Ympäristöterveysyksikkö valvoo elintarvikkeiden laatua ja terveellisuutta. Lisäksi se valvoo elintarvikelaitoksia, talous- ja uimavettä, kulutustavaroiden ja -palveluiden turvallisuutta sekä yleisten alueiden ja tilojen hygieenisuutta. Yksikön tehtäviin kuuluu myös eläinsuojelu ja kuluttajaneuvonta.

Ympäristöterveyspäällikkö
Antti Pönkä

- Elintarvikevalvonta
- Kuluttajaneuvonta ja EU-kuluttajaneuvonta
- Terveysvalvonta
- Tuoteturvallisuus
- Eläinten hyvinvoinnin valvonta
- Tulevaisuuden toimintalinjat

Elintarvikevalvonta

Ympäristökeskuksen tehtävänä on hyväksyä toimijoiden omavalvontasuunnitelmat ja valvoa niiden toteutumista. Elintarvikevalvonnan tärkeimpiä tavoitteita kertomusvuonna oli omavalvonnan kattavuuden ja toimivuuden lisääminen. Kertomusvuoden lopussa omavalvontasuunnitelma oli käytössä 95 prosentissa tuotantolaitoksista, 93 prosentissa suurtalouksista ja 88 prosentissa elintarvikemyymälöistä. Ympäristökeskus on vuodesta 1995 lähtien tehnyt omavalvontasuunnitelmamalleja toiminnanharjoittajien avuksi. Etenkin pienehköissä yrityksissä mallit ovat helpottaneet omavalvonnan käyttöönottoa. Vuonna 2004 Euroopan unionin komissio on antanut esityksen direktiivin valmisteleiseksi, jossa kehoitetaan jäsenmaita käyttämään kyseistä menettelyä, joka siis on ollut käytössä Helsingissä jo kymmenen vuotta, etenkin pienille kohteille.

Elintarvikehuoneistoihin tehtiin 6 545 tarkastusta. Omavalvonnan toteutumista ja elintarvikkeiden laatua seurattiin mikrobiologisin näyttein, joita otettiin 2 818. Näytteenottoa kohdistettiin toiminnan riskin mukaan siten, että näytteenotto painottui ravitsemusliikkeisiin. Lisäksi näytteenottoa kohdistettiin tiettyihin elintarvikkeisiin, jolloin saatiin uutta tietoa kuluttajille ja voitiin selvittää pitkän aikavälin muutoksia.

Kunnan viranomaiset valvovat EU:n alueelta tuotavia eläinperäisiä elintarvikkeita ensisaapumispaikoissa. Maahantuontiyritysten ilmoitusten mukaan yhteisömaista tuotiin Helsingin ensisaapumispaikkojen kautta näitä elintarvikkeita 11 496 erää, noin 15 miljoonaa kiloa. Eristä oli 1 091 876 kg lihaa, 369 383 kg raakalihavalmisteita, 264 082 kg lihavalmisteita, 7 909 842 kg maitovalmisteita ja 5 360 602 kg kalastustuotteita. Kunnan valvontaviranomaiset tarkastivat 88 erän määräystenmukaisuutta ja 76 erästä otettiin näytteitä mikrobiologisiin tutkimuksiin. Seitsemän maahantuontierää todettiin määräysten vastaiseksi ja ne hylättiin ja poistettiin markkinoilta.

Kertomusvuonna jatkettiin projektia, jossa selvitetään suurtalouksien omavalvonnan lämpötila- ja siivousseurannan toteutumista. Lisäksi julkaistiin marinoidun broilerin mikrobiologista laatua sekä liha-alan laitosten hygieniää koskevat tutkimukset sekä elintarvikenäytteiden kuljetuslämpötilaa koskeva tutkimus. Tutkimusten tulokset otettiin huomioon käytännön valvontatyössä ja niitä hyödynnettiin tarkastusten ja näytteenoton suuntaamisessa.

Vuoden 2004 aikana ympäristökeskus osallistui seuraaviin Elintarvikeviraston projekteihin:

- EU mausteet 2004
- Hygienialain mukaisten laitosten hyväksymisasiakirjojen paikkansapitävyys ja vaatimustenmukaisuus
- Leipomoiden omavalvonnan kehittäminen
- Raakamaidosta ja termisoidusta maidosta valmistettujen juustojen bakteriologinen turvallisuus
- *Listeria monocytogenes* esiintyminen pehmeissä juustoissa
- Kananmunien merkitseminen ja pakkausmerkintöjen valvontaprojekti 2004.

Ympäristökeskuksessa selvitettiin 19 elintarvikkeita koskevaa Elintarvikeviraston valvontapyyntöä. Suurin osa valvontapyyntöistä koski elintarvikkeiden puutteellisia tai virheellisiä pakkausmerkintöjä. Hallinnollisia pakkotoimia kuten elintarvikkeita koskevia kieltopäätöksiä tai elintarvikehuoneistoa koskevia määräyksiä tai uhkasakkoja annettiin 24. Elintarvikkeita koskevia myyntikieltopäätöksiä oli maahantuontierät mukaan lukien 19. Kieltopäätökset koskivat useimmiten puutteellisesti merkittyjä tai vanhentuneita elintarvikkeita. Elintarvikehuoneistojen tiloja ja toiminnan hygieniää koskevia määräyksiä annettiin kolme. Ympäristölautakunta asetti yhden elintarvikehuoneistoa koskevan uhkasakon ja yksi ympäristökeskuksen antaman kieltopäätöksen noudattamatta jättäminen ilmoitettiin edelleen esitutkintaviranomaisille.

Elintarvikevalvontaan liittyviä valituksia käsiteltiin 592. Näistä 50 oli ruokamyrkytysepidemiaepäilyjä ja 116 yksittäisiä ruokamyrkytyspäilyjä. Elintarvikkeiden laatua koskevia valituksia käsiteltiin 135 ja yleiseen hygieniaan liittyviä valituksia 40.

Elintarvikevalvontalainsäädäntö uudistui ja täydentyi niin hygienialain kuin terveydensuojelu- ja elintarvikelakienkin osalta. EU:n uudet elintarvikehygieniää koskevat asetukset annettiin vuonna 2004 ja niitä sovelletaan vuoden 2006 alusta lähtien. Myös kansallisen elintarvikelainsäädännön uudistamista valmistellaan siten, että hygienia- ja elintarvikelaki sekä terveydensuojelulain elintarvikevalvontaa koskevat osat yhdistyvät uudeksi yhteiseksi elintarvikelaksi. Elintarvikelain odotetaan tulevan voimaan 1.1.2006. Ympäristökeskus antoi lausunnon elintarvikelaista ja kahdesta muusta Elintarvikeviraston julkaisusta.

Ympäristökeskuksen henkilökuntaa oli asiantuntijoina seuraavissa työryhmissä:

- Maa- ja metsätalousministeriön ensisaapumisvalvontatyöryhmä
- Kauppa- ja teollisuusministeriön kasvisasetustyöryhmä
- Sosiaali- ja terveysministeriön ympäristöterveydenhuollon lakien muutostyötä valmisteleva työryhmä
- Elintarvikeviraston riskinarviointia koskeva työryhmä
- Leipomoiden omavalvontaa koskeva teollisuuden ja viranomaisten yhteinen työryhmä
- Elintarvikeviraston ravintolisiä koskeva työryhmä sekä
- Päivittäistavarakauppayhdistyksen omavalvontaohjelmaa laativa ohjausryhmä.

Kertomusvuonna jätettiin Etelä-Suomen lääninhallitukselle Helsingin elintarvikevalvonnan suunnitelma ja valmisteltiin vuosia 2005 - 2007 koskeva elintarvikevalvontastrategia.

Ympäristökeskus valvoi tupakkalain toteutumista ravitsemisliikkeissä muun tarkastustoiminnan yhteydessä. Terveysvalvontaan liittyviä valituksia käsiteltiin 437. Hajuvalituksia käsiteltiin 43. Ne liittyivät muun muassa ravitsemisliikkeistä asuntoihin tulevaan hajuun ja tupakansavuun. Meluvalituksia käsiteltiin 175, joista 27 koski ravintolamelua ja muut ilmanvaihdosta ja kylmälaitteista johtuvaa melua. Roskaantumiseen liittyviä valituksia käsiteltiin 63, kiinteistöjen jätehuoltoon liittyviä 59 ja rottavalituksia 49.

Kuluttajaneuvonta ja EU-kuluttajaneuvonta

Kansallisen ja EU-kuluttajaneuvonnan palvelujen kysyntä jatkui edelleen suurena ja toimintaa luonnehtivat asiaruuhkat ja kiire.

Kuluttajaneuvonnan tehtävänä on neuvoa ja opastaa kuluttajia tavaroiden, palveluiden ja asuntojen kauppaa koskeissa kysymyksissä sekä selvittää ja sovittaa niihin liittyviä kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiä ristiriitatilanteita. Toiminnan tavoitteena on parantaa kuluttajan asemaa ja edistää kuluttajan oikeuksien toteutumista antamalla tietoja ja auttamalla kuluttajansuojakysymyksissä. Helsingin kaupungin ja Euroopan Komission yhteisrahoituksella

toimiva [EU-kuluttajaneuvonta](#), joka on osa kuluttajaneuvonnan vastuualuetta, on erikoistunut rajat ylittävän kaupan ja EU-kuluttajasuojan kysymyksiin.

Yhteydenottoja kuluttajaneuvontaan ja EU-kuluttajaneuvontaan tuli yhteensä 6 829, joista kuluttajaneuvonnan osuus oli 5 838 ja EU-kuluttajaneuvonnan 991. Kuluttajaneuvonnan yhteydenottoista 77 prosenttia ja EU-kuluttajaneuvonnan 64 prosenttia oli valituksia. Kuluttajaneuvojan toimenpiteitä tarvittiin yli 900 tapauksessa, jotka aiheuttivat runsaan 4 000 selvittely- ja sovittelutoimenpidettä: neuvotteluyhteydenottoja ja kirjelmää elinkeinonharjoittajille, yhteydenottoja viranomaisiin, avustamista asiakirjojen laadinnassa. Vain 6,6 prosenttia valitustapauksista jouduttiin ohjaamaan kuluttajavalituslautakuntaan, kuluttajavirastoon tai muulle viranomaiselle. Selvitettäväksi ja soviteltavaksi jääneet tapaukset olivat usein monimutkaisia ja paljon työtä vaativia.

Suurimman aihieryhmän kuluttajaneuvontaan saapuneista yhteydenottoista muodostivat asuntokauppa, asuntoremontit ja muut asumiseen liittyvät asiat. Usein oli kyse asuntojen kosteusvaurioista ja remontin virheistä tai viivästymisestä sekä niihin liittyvistä korvauskiistoista. Monissa asuntotapauksissa pystyttiin ehkäisemään ristiriitatilanteen syntyminen ja edistämään sopuratkaisua selventämällä vastuukysymyksiä ja kertomalla korvausperusteista ja -käytännöistä. Toisaalta monissa asunnon remonttia koskeissa tapauksissa tarvittiin yhteisymmärryksen edistämiseksi useita kuluttajaneuvojan yhteydenottoja osapuoliin. Autokauppaa koskevien tapausten määrä nousi toiseksi suurimmaksi ryhmäksi ja nousu edellisvuoteen verrattuna oli merkittävä. Autokauppoja koskevien yhteydenottojen määrän kasvua selittää autokaupan vilkastuminen.

Muut kuluttajaneuvonnassa runsaasti esillä olleet asiat koskivat ryhmää kodin koneet ja laitteet sekä niiden korjaus. Ryhmään kuuluu perinteisten kodinkoneiden lisäksi viihde-elektronikka, tietokoneet sekä niiden huolto ja korjaus. Seuraavaksi suurin ryhmä oli puhelimet, puhelinliittymät, -operaattorit ja -laskutus. Myös huonekaluja ja sisustusta sekä matkoja koskevia yhteydenottoja oli runsaasti. Useimmiten oli kyse tavarain tai palvelun virheestä tai muista sopimukseen liittyvistä erimielisyyksistä. Valtaosa valitusasioista päättyi sopuun tietojen ja toimintaohjeiden antamisella tai kuluttajaneuvojan tekemän selvittelyn ja sovittelun avulla.

EU-kuluttajaneuvontaa työllistivät eniten autot, sitten viihde-elektronikka, urheilu- ja harrastusvälineet ja lomaosakkeet. Sähköisen kaupankäynnin tapaukset olivat nousussa. Rajat ylittävä nettikauppa oli edellisvuoteen verrattuna kovasti vilkastunut. Avustamalla kuluttajaa vieraskielisten sopimusten ymmärtämisessä, kirjelmien laatimisessa ja tekemällä yhteistyötä eurooppalaisten sisartoimistojen kanssa onnistuttiin poistamaan ristiriitatilanteita, saamaan aikaan sopuratkaisuja ja ehkäisemään taloudellisia menetyksiä.

Yleistä kuluttajavalistusta toteutettiin yhteistyössä tiedostusvälineiden, oppilaitosten, viranomaisten ja järjestöjen kanssa antamalla haastatteluja, kirjoittamalla lehtiin, vieraillemalla ohjelmissa ja pitämällä

luentoja. EU-kuluttajaneuvonnan julkaisema esite käytetyn auton ostamisesta toisessa EU-maassa osoittautui edelleen suosituksi.

Sekä kuluttajaneuvonnan että EU-kuluttajaneuvonnan Internet-sivuilla oli runsaasti kävijöitä.

Kuluttajaneuvontapalveluiden kysyntä oli suurempi kuin tarjonta. Resursseja tarvittaisiin selkeästi lisää, jotta voimavaroja voitaisiin lisätä henkilökohtaiseen neuvontaan ja kuluttajien avustamiseen. Yleiseen kuluttajavalistukseenkin pitäisi voida panostaa enemmän.

Vuoden aikana käytiin neuvottelut EU-komission suunnitelmasta yhdistää EU-kuluttajaneuvonta ja Kuluttajaviraston Clearing House. Yhteisymmärryksessä käyty neuvottelut johtivat näiden kahden verkoston yhdistämiseen ja siihen, että vuoden lopussa EU-kuluttajaneuvonta päätti toimintansa Helsingin kaupungin yhteydessä. Sen rajat ylittävään kauppaan liittyvät tehtävät yhdistettiin vuoden 2005 alusta Kuluttajavirastoon perustettuun Euroopan kuluttajakeskukseen.

Terveysvalvonta

Ympäristökeskus valvoi Helsingin Veden toimittamaa talousvettä sosiaali- ja terveysministeriön talousvesiasetuksen mukaisesti. Helsingin Veden valmistama talousvesi täytti hyvälle talousvedelle asetetut mikrobiologiset ja kemialliset laatuvaatimukset. Talousveden valvontatutkimuksia koskevat näytteenotto- ja analyysitehtävät siirtyivät Helsingin Veden osalta ympäristökeskukselle 1.1.2004 alkaen. Ympäristökeskus otti vähimmäisnäytemäärän 445 lisäksi 34 valvontanäytettä uusinta- ja lisänäytteinä. Talousvedessä ei todettu poikkeavaa.

Uimaveden laatua valvottiin 25 yleisellä uimarannalla. Näistä 17, joiden päivittäinen kävijämäärä on yli sata henkilöä, luokitellaan EU-uimarannoiksi. EU-uimarantojen vesien mikrobiologinen laatu osoittautui hyväksi 12 rannalla, kun otetaan huomioon korvaavat uusintänäytteet. EU-uimarannoista viiden (Malmi, Mustikkamaa, Pikkukoski, Rastila ja Tuorinniemi) vesi ei täyttänyt niille asetettuja laatuvaatimuksia, ja myös uusintänäytteet olivat laadultaan huonoja. Uimarantavesinäytteitä otettiin EU-uimarantojen lisäksi kahdeksasta muusta uimarannasta, joiden kävijämäärä on EU-uimarantoja vähäisempi. Näistä viiden uimarannan veden laatu osoittautui hyväksi kaikilla näytteenottokerroilla ja kolmen vastaavasti hyväksi, kun otettiin huomioon korvaavat uusintänäytteet. Syynä huonoon uimaveden laatuun olivat poikkeuksellisen runsaiden vesisateiden aiheuttamat tulvat ja valumat Vantaanjokeen sekä jätevesipäästöt muun muassa Vanhankaupunginlahteen, Vantaanjokeen ja Vartiokylänlahteen. Ympäristökeskus asetti 3.8. uimakieltoon Malmin, Pakilan, Pikkukosken, Pukinmäen, Mustikkamaan ja Tuorinniemen uimarannat sekä Kivinokan uimapaikan. Uimaveden puhdistuttua uimakiellot purettiin 12.8. lukuun ottamatta Tuorinniemeä ja Kivinokkaa, joilta uimakiellot purettiin 27.8. Uimakiellossa olleiden uimarantojen veden laatua seurattiin tihennetyllä näytteenotolla. Tauteja aiheuttavia bakteereita ja viruksia ei kyseisistä uimarantavesistä osoitettu. Kyseessä oli ensimmäinen ulosteperäisten bakteereiden toteamisen johdosta tapahtunut uimakiellon antaminen Helsingissä sitten 1950-luvun.

Sinilevien esiintymistä seurattiin jokaisella näytteenotokerralla ja loppukesästä myös erillisillä tarkastuksilla. Ensimmäiset sinilevähavainnot tehtiin heinäkuun puolessa välissä, jolloin havaittiin vähäisiä määriä sinilevää Kallahden kainalon, Lauttasaaren merikylpylän puiston, Lauttasaaren ulkoilupuiston ja Suomenlinnan uimarantavesissä. Heinä- ja elokuun vaihteessa sinilevää esiintyi runsaasti Furuvikin, Kallahden kainalon ja Seurasaaren uimarannoilla. Mikäli uimarantavedessä todettiin sinilevää, uimarannan ilmoitustaululle laitettiin tiedote asiasta. Sinilevien massaesiintymiä ei kuitenkaan todettu yhdelläkään rannalla. Sinilevää ei todettu koko kesänä Vantaanjoen uimarantojen (Malmi, Pakila, Pikkukoski, Pukinmäki) uimavesissä eikä Uunisaaren uimarantavedessä.

Uimarantavesien laadusta ja sinilevätilanteesta tiedotettiin ympäristökeskuksen Internet-sivuilla sekä julkaistiin vähintään kerran viikossa tiedote lehdistölle. Uimarantojen ilmoitustauluilla oli nähtävillä uusimmat uimarantavesien tutkimustulokset ja yhteenvedot edellisen uimakauden valvontatutkimustuloksista.

Ympäristökeskus valvoo säännöllisesti yleisten uimahallien ja maa-uimaloiden vedenlaatua. Säännöllisen valvonnan ja näytteenoton piirissä on 15 uimahallia ja kaksi maauimalaa. Helsingin urheilutalon uimahalli avattiin peruskorjauksen jälkeen 5.4. Kumpulan maauimala oli peruskorjauksen vuoksi suljettuna koko kesän. Allasvesien mikrobiologinen laatu oli pääosin hyvä. Samoin myös allasvesien fysikaalinen ja kemiallinen laatu oli yleisesti ottaen hyvä. Uima-allasvesiasetuksen edellyttämiä valvontatutkimusohjelmia hyväksyttiin kymmeneen uimahalliin, muissa uimahalleissa valvontatutkimusohjelmien laatiminen on meneillään.

Tuoteturvallisuus

Ympäristökeskus osallistui uimahallien turvallisuutta koskevaan valtakunnalliseen valvontaprojektiin. Kuluttajapalveluihin liittyviä tarkastuksia tehtiin 13 (muun muassa kuntosali-, leikkikenttä- ja ohjelmapalveluyritystarkastukset) ja kulutustavaroihin liittyviä 18 (muun muassa kosmetiikkatuotteiden ja pesuaineiden päällysmarkinnat sekä lävistyskorujen nikkelipitoisuus). Kuluttajilta tulleet valitukset hoidettiin ja osallistuttiin Kuluttajaviraston pyynnöstä EU-notifikaatioiden vuoksi tehtyihin pikavalvontoihin.

Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Kertomusvuoden aikana tehtiin kaikkiaan 261 (vuonna 2003 215, vuonna 2002 198) eläinsuojelutarkastusta. Suurin osa (noin 77 %) näistä perustui eläinsuojelueläinlääkärille ilmoitettuihin yksityisten eläintenomistajien eläimenpitoon liittyviin epäkohtahavaintoihin. Kaikkien tarkastuskäyntien kohteista oli koirien osuus 62, kissojen 17 ja muiden (jyrsijät, kanit, matelijat, häkkilinnut yms.) 11 prosenttia. Osassa kohteista oli edustettuina useita eläinlajeja.

Lisäksi tarkastettiin jatkuvan valvonnan alaisia kohteita, kuten eläinkaupat, tallit, navetat, eläinnäyttelyt ja -kilpailut ja muut kaupallisen eläintenpidon kohteet (23 % kaikista kohteista). Näistä tärkeimmät valvontakohteet olivat eläinkaupat ja eläinnäyttelyt. Eläinkauppojen tarkastusten painopistettä on viime vuosina muutettu jatkuvampaan tarkkailuun pelkkien vuositarkastusten sijaan, ja tämä on selvästi tuottanut tulosta. Eläinkauppoihin tehtiin kertomusvuoden aikana 37 tarkastuskäyntiä, ja huomautettavaa löytyi vähemmän kuin koskaan aiemmin. Sen sijaan eläinnäyttelyissä ja sirkuksissa (8 tarkastusta) havaittiin edelleen epäkohtia, jotka vaativat paikoin tehostettua yhteistyötä läänineläinlääkäreiden ja ministeriön eläinlääkintäosaston kanssa.

Vastuullisen omistajan lemmikki voi hyvin.

Yhteiskunnalliset ongelmat heijastuivat myös eläinsuojelutyöhön. Eläinsuojelullisia toimenpiteitä vaativien tapausten osuus (noin 80 % ilmoitusten perusteella tehdyistä tarkastuksista) oli edellisten vuosien tapaan hyvin korkealla. Toimenpiteistä 11 % oli eläinsuojelulain 40 §:n mukaisia neuvoja ja ohjeita, 42 % oli eläinsuojelulain 42 §:n mukaisia määräyksiä epäkohtien korjaamiseksi ja noin 45 % oli eläinsuojelulain 44 §:n mukaisia kiireellisiä toimenpiteitä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi eli tilapäisiä tai pysyviä huostaanottoja. Tavallisimpia määräyksiä aiheuttaneita epäkohtia olivat eläinten puutteellinen perushoito (ruokinta, liikunnansaanti, eläinlääkärin hoito sairaille, pitopaikan puhtaus, kehonhoito, turvallisuuden laiminlyönti). Huostaanottoluvut olivat kertomusvuonna ennätysmäisen korkeat, niin Helsingin aiempiin tilastoihin kuin koko maan tilastoihinkin verrattuna. Huostaanottoihin johtivat eläinten hylkäämiset, liian sairaan tai huonokuntoisen eläimen pito tai kyvyttömyys huolehtia eläimen ja sen pitopaikan päivittäisestä hoidosta. Näistä etenkin hylkäämisten selvästi kohonnut määrä vaikutti kiiretoimenpiteiden lisääntymiseen.

Eri alojen viranomaisyhteistyö oli kuluneena vuonna jälleen vilkasta. Sosiaali- ja mielenterveyspuolen viranomaiset ottivat aktiivisesti yhteyttä eläinsuojelueläinlääkäriin, ja monia tapauksia ratkottiin eri tahojen yhteistyönä. Poliisin kanssa virka-apua annettiin puolin ja toisin; poliisi oli mukana monilla tarkastuksilla ja eläinsuojelueläinlääkäri puolestaan hoiti loppuun lukuisia poliisin vireille panemia tapauksia. Vakavimpia tapauksia hoidettiin myös yhteistyönä läänineläinlääkäriin kanssa.

Eläinlääkintähuoltolaissa edellytetyt eläinlääkintäpalvelut ja löytöeläinten hoito ostettiin edellisvuosien tapaan Yliopistolliselta eläinsairaaltalalta. Eläinlääkäripalveluita annettiin 9 030 helsinkiläiselle pieneläinpotilaalle ja 260 suurelänpotilaalle. Näistä päivystyspotilaita oli pieneläimistä 4 130 ja suurelänpotilaita 58. Hoitoa annettiin yhteensä 906 Helsingissä tavatulle löytöeläimelle (edellisenä vuonna 805). Näistä oli koiria 458 (452), kissoja 399 (318) ja muita pieneläimiä 49 (35). Eläinsuojelueläinlääkäri osallistui eläinsuojelullisten tai sosiaalisten syiden takia eläinsairaalaan tuotujen eläinten tilanteen selvittämiseen ja jatkohoidosta päättämiseen tiiviissä yhteistyössä eläinsairaalan henkilökunnan ja poliisin kanssa. Eläinsuojelutarkastuksia ja -päätöksiä tehtiin 85:lle (edellisenä vuonna 37:lle) eläinsairaalan kanssa yhteistyössä hoidetulle eläimelle. Myös Helsingin eläinsuojeluyhdistys antoi apua eläinsuojelueläinlääkäriin huostaan ottamien eläinten kuljetusten, jatkohoidon ja uudelleensijoittamisen järjestämisessä. Lisäksi Helsingin eläinsuojeluyhdistys hoiti 116 sosiaalisten syiden takia ilman hoitoa jäänyttä helsinkiläistä kissaa.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Ympäristökeskus palvelee kuntalaisia ympäristöterveysvalvonnan alueella suuntaamalla resurssinsa erityisesti elintarvikevalvontaan. Elintarviketurvallisuudesta ei voida tinkiä, huolimatta kaupungin tiukasta taloudesta. Valvonta tulee painottumaan edelleen tuotantolaitosten valvontaan, yritysten omavalvonnan edistämiseen ja toteutumisen seurantaan. Erityisesti helposti pilaantuvien elintarvikkeiden valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, kaupanpitoa, tarjoilua ja säilytystä valvotaan

jatkuvasti sekä erillisinä projekteina. Valvontaa kohdennetaan ensisijaisesti suurimman elintarviketurvallisuusrisikin perusteella.

Ravitsemisliikkeissä tarkastetaan tupakkalain velvoitteiden noudattamista. Aiempien tarkastusten perusteella on havaittu, että monessa paikassa täysimääräinen lain velvoite tupakansavun kulkeutumisen estämisestä tupakoimattomien puolelle tuottaa vaikeuksia ilmanvaihdon järjestämisessä lain edellyttämällä tavalla. Tupakkalain muuttamiseksi on tehty luonnos. Sen mukaan tupakkatuotteita saisi myydä vain elinkeinonharjoittaja, jolle myyntipaikan sijaintikunta on myöntänyt tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntiluvan. Tupakkalain valvonta on ehdotettu maksulliseksi siten, että kunta voisi periä erilaisia valvontamaksuja, joiden perusteet säädettäisiin laissa.

Talousveden ja uimaveden terveydellisen laadun valvonta sekä muusta yleisestä terveysturvallisuudesta huolehtiminen yleisillä alueilla, uimaloissa ja uimarannoilla on edelleen ympäristökeskuksen keskeistä toimintaa. Yli 25 vuotta voimassa olleen uimavesidirektiivin uusiminen etenee nopeasti. Ehdotuksen mukaisesti uimantaveden tutkimukset keskittyvät ulosteperäisten bakteerien määrittämiseen ja uimantakohtaiseen uimaveteen kohdistuvien riskien arviointiin.

Elintarvikelainsäädäntöä ollaan uudistamassa. Ehdotus uudeksi elintarvikevalvontaa koskevaksi laiksi tehdään voimassa olevan elintarvikelain, hygienialain ja terveydensuojelulain 8 luvun perusteella sekä huomioiden Euroopan Yhteisön elintarvike- ja rehuvalvontaa koskeva säädöskehitys. Luonnos uudesta elintarvikelaista on tehty. Sen mukaan kunnan tulee muun muassa periä elintarvikealantoimijalta maksu kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista. Lain arvioidaan tulevan voimaan vuoden 2006 alusta. Ensisaapumisvalvonta tullaan valtiollistamaan vuoden 2007 alusta siten, että valtio ostaa valvontapalvelut kunnilta.

Uusi laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta edellyttää vuonna 2005 ensimmäisen kunnallisen valvontasuunnitelman laatimista elintarvikevalvonnan tapaan.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Ympäristövalvonta

Ympäristövalvontayksikkö vastaa teollisuus-, maaperä- ja asuin ympäristövalvonnasta sekä siihen liittyvästä neuvonnasta ja lupa- ja ilmoitusmenettelystä.

*Ympäristövalvontapäällikkö
Pertti Forss*

Ympäristöluvat ja lausunnot	Kemikaalivalvonta
Ilmansuojelu	Pilaantunut maaperä
Meluntorjunta	Asunnot
Jätehuollon valvonta	Päivähoitotilat, koulut, lastenkodit ja vanhainkodit
Vesiensuojelu	Toiminnan suuntaviivat tulevaisuudessa

Ympäristövalvonnan keskeisimmät tulostavoitteet olivat:

- tieto teollisuuden ympäristövaikutuksista ja ympäristöhaittojen vähentäminen
- asuntojen sekä päivähoitotilojen, koulujen ja vanhainkotien terveyshaittojen selvittäminen ja tarvittavien korjausten aikaansaaminen
- pilaantuneiden maa-alueiden tutkimusten ja kunnostusten valvonta
- lupien, ilmoitusten ja toimenpidepyyntöjen asiantunteva ja joutuisa käsittely

Ympäristöluvat ja lausunnot

Ympäristölautakunta käsitteli 19 ympäristölupahakemusta ja antoi lisäksi 14 ympäristölupaa tai vesistö rakentamista koskevaa lausuntoa Länsi-Suomen ympäristölupavirastolle tai Uudenmaan ympäristökeskukselle sekä neljä lausuntoa hallinto-oikeuksille. Ympäristöluvat koskivat pääasiassa polttoaineen jakeluasemia. Muut ympäristöluvat myönnettiin elintarviketuotantolaitoksille, linja-autovarikoille, haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttäville toiminnoille ja jätteen käsittelylle. Ympäristöluvuissa annettiin määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristölupahakemusten käsittelyajoissa ei saavutettu asetettua tavoitetta.

Vuonna 2000 voimaantulleen ympäristönsuojelulainsäädännön paikallisessa toimeenpanossa keskityttiin toimivien laitosten lupavelvollisuuden tarkastamiseen. Lupavelvollisuusratkaisut tehtiin 52 pesulasta ja 18 muusta toiminnasta.

Ilmansuojelu

Ilmansuojelussa vuoden 2004 merkittävin asia oli VOC-asetuksen soveltaminen käytäntöön, johon kuului muun muassa kemiallisten pesuloiden lupatarpeen arviointi. VOC-asetuksen mukaisten maalaamoiden ja maalattavia pintoja kemiallisesti puhdistavien laitosten lupaharkinta saatettiin loppuun ja aloitettiin laitosten lupakäsittely.

Yhdyskuntailman laadun kannalta merkittävintä oli Helsingin Energian Hanasaaren voimalaitoksen kummankin rikinpoistolaitoksen vaurioituminen, mikä johti lokakuusta 2003 alkaen laitoksen hiukkaspäästön lupaehdon ylittymiseen. Häiriötilanne jatkui aina laitoksen huoltoseisokkiin kesään 2004 saakka.

Meluntorjunta

Tilapäistä erityisen häiritsevää melua aiheuttavia toimintoja koskevista ympäristönsuojelulain mukaisista ilmoituksista tehtiin 185 päätöstä. Päätöksiä tehtiin 10 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ilmoituksista 61 prosenttia koski rakentamista, kuten louhintaa, paalutusta ja murskaustyötä. Merkittävimmät rakennuskohteet meluntorjunnan kannalta olivat Katri Valan puiston ja Elimäenkadun louhintatyöt sekä Vuosaaren sataman maanrakennustyöt.

Erilaisista tapahtumista tehtiin 39 prosenttia ilmoituksista. Myöhäiseen iltaan kestävien, lähellä asuinrakennuksia järjestettävien konserttien haittoja vähennettiin yhteistyössä järjestäjien kanssa. Tarvittaessa rajoitettiin äänitasoja ja konserttien päättymisaikaa. Konserttien aiheuttamaa meluhaittaa valvottiin melumittauksilla.

Ulkoilmakonsertti viihdyttää kuulijoita.

Jätehuollon valvonta

Jätehuollon valvonta painottui yritysten, etenkin autoalan ja graafisen alan, jätehuollon epäkohtien korjaamiseen sekä rakennus- ja purkujätehuoltoon. YTV:n jätehuoltolaitoksen Ämmässuon ja Kivikon jätteenkäsittelyasemien kuormantarkastuspöytäkirjojen johdosta neuvottiin ja opastettiin jätteen tuottajia. Yhteistyö YTV:n kuntakohtaisen jäteneuvojan kanssa tehosti neuvontatyötä.

Rakennusten purkamisessa syntyy suuri määrä jätettä.

Käytöstä poistettujen Iso-Huopalahden, Vuosaaren ja Pasilan kaatopaikkojen ympäristövaikutusten tarkkailuohjelmia jatkettiin.

Vesiensuojelu

Vesiensuojelussa keskeistä oli vesistörakentamista koskevista hakemuksista ja valituksista annetut lausunnot. Ympäristölautakunta käsitteli seitsemän hakemus- ja 13 päätösjakoa. Tärkein yksittäinen asia oli edelleen Vuosaareen havaitun tributyyliin (TBT) sisältävän pohjalietteen ruoppaus ja käsittely. Myös muiden todennäköisten TBT:llä likaantuneiden sedimenttien tilaa selvitettiin.

Muita keskeisiä vesiensuojeluun liittyviä tehtäviä olivat vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten käsittely, lausunnot viemäriverkostojen ulkopuolella olevien kiinteistöjen jätevesien käsittelystä sekä valitusten perusteella tehdyt vesistöihin tai jätevesiin liittyvät tarkastukset. Lisäksi tärkeillä pohjavesialueilla seurattiin useissa kohteissa rakentamisen vaikutusta pohjaveteen.

Kemikaalivalvonta

Kemikaalivalvonnassa käsiteltiin 27 kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa ilmoitusta. Ilmoituspäätöksissä annettiin määräyksiä kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi.

Ympäristökeskus osallistui Etelä-Suomen lääninhallituksen ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen markkinavalvontahankkeeseen, kuntaprojektiin, jossa tarkastettiin viisi kemikaaleja markkinoille luovuttavaa toiminnanharjoittajaa eli kemikaalien valmistajaa tai maahantuojaa. Markkinavalvontahankkeen tulokset raportoitiin lääninhallitukselle.

Markkinavalvontahankkeen lisäksi ympäristökeskus tarkasti 15 kemikaalien valmistuksesta tai maahantuonnista vastaavaa toiminnanharjoittajaa. Tällöin tarkastettiin muun muassa kemikaalien luokitus, päällysmarkinnat, pakkaus ja käyttöturvallisuustiedote sekä kemikaalitietojen toimittaminen kemikaalirekisteriin.

Ympäristökeskus antoi pelastuslaitokselle asiantuntija-apua kemikaalionnettomuuksissa ja vaaratilanteissa.

Pilaantunut maaperä

Selvitysten mukaan Helsingissä on noin 600 aluetta, joiden arvioidaan olevan mahdollisesti

saastuneita, mutta joilla ei ole välitöntä tutkimus- tai puhdistustarvetta. Vuosittain yli sadan kohteen maaperää tutkitaan, kunnostetaan tai näitä toimia suunnitellaan.

Huoltoasematontin puhdistustyö.

Tarkastuskäyntejä tutkimus- ja kunnostusalueille sekä käsittelypaikoille tehtiin yli 500. Merkittävimpiä tutkimus- ja kunnostussuunnittelukohteita olivat satamakäytöstä poistuvien Jätkäsaaren ja Sörnäisten alueiden lisäksi Arabianrannan pohjoisosat, Pasilan ja Vuosaaren kaatopaikat sekä Viikinmäen ampumarata-alue.

Tapanilan entisen teollisuusalueen asuin- ja toimistokäyttöön muuttuvien yksittäisten tonttien ja alueen katualueiden puhdistustyöt jatkuivat. Myllypuron entisen kaatopaikan kunnostusselvityksiä jatkettiin, ja ympäristöluvan mukainen kunnostustyö alkoi kaatopaikan pystyeristysseinän rakentamisella. Vuosaaren uusien satama- ja työpaikka-alueiden kunnostus jatkui. Munkkisaaren varikkoalueen purkutyöt ja puhdistaminen Eiranrannan asuinalueeksi aloitettiin. Laajasalon öljysataman puhdistustyöt jatkuivat, mutta suurimmalla osalla asuinkäyttöön muuttuvaa öljysatama-aluetta kunnostussuunnittelu on vielä kesken.

Myllypuron entiselle kaatopaikka-alueelle asennetaan pystyeristysseinää.

Malmin entisen ampumaradan lyijyisten maiden puhdistusta jatkettiin ja alueen kunnostus saatiin valmiiksi. Alueelta kuoritut maat sijoitettiin Kivikkoon rakennetun lyijyisten maiden loppusijoitusalueelle. Sinne tuotiin myös muista kohteista lievästi metalleilla pilaantuneita maita, jotka käytetään hyödyksi täyttöalueen rakenteissa.

Ympäristökeskus teki 21 maaperän puhdistamispäätöstä pilaantuneen maan kunnostamiseen vaadittavista ilmoituksista.

Maaperää kunnostettiin yhteensä 35 kohteessa. Näistä yhdeksän oli asuintontteja, 14 teollisuus- tai toimistotontteja, viisi huolto- ja jakeluasematontteja ja seitsemän katualueita. Yleisimmin alueet puhdistettiin kaivamalla likaiset maat ylös ja viemällä ne muualle asianmukaisesti käsiteltäväksi. Käsitelyyn tai loppusijoitukseen siirrettiin yhteensä noin 200 000 tonnia pilaantunutta maata. Toukorannassa myös eristettiin kortteli- ja katualueilla metalleilla pilaantuneita maita vähintään 1,5 metriä paksun eristekerroksen ja osin betonilaatan alle. Neljällä tontilla puhdistettiin lisäksi likaantunutta pohjavettä.

Toiminta rakennusviraston neljällä pilaantuneen maan käsittelykentällä oli vilkasta. Viikissä kompostoitui pääasiassa öljyn pilaamia maita yhteensä noin 24 000 m³. Kyläsaarella käsiteltiin lähinnä Arabianrannan työmaan massoja yhteensä noin 65 000 m³. Vuosaaren välivarastokentällä olleet massat ja muita käsittelyä vaativia metalleilla voimakkaasti pilaantuneita maita kiinteytettiin Vuosaaren loppusijoituskentälle yhteensä 7 683 tonnia. Vuosaaren loppusijoituskentän kapasiteetista on nyt noin puolet käytetty.

Asunnot

Asuntojen terveyshaittoja koskevien tarkastuspyyntöjen määrä väheni edellisvuoteen verrattuna. Vireille tuli 598 uutta tapausta, joista 93 prosenttia saatiin käsitelyyn viimeistään kahden kuukauden kuluttua vireilletulosta. Vuoden aikana ratkaistiin 636 tapausta, mikä on vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuoden lopulla oli vireillä 230 terveyshaitta-asiaa, mikä on vähemmän kuin edellisvuoden lopussa.

Savukynä on oivallinen apuväline ilmavirtausten mittaamisessa.

Salaojituksen puuttuminen on joskus syynä kosteusvaurioon. Salaojituksen rakentaminen voi pahimmillaan olla työlästä ja kallista.

Edellisvuosien tapaan suurimpaan osaan eli vajaaseen puoleen tarkastuspyynnöistä oli syynä asukkaiden epäily kosteus- ja homevaurioista. Noin joka kymmenes tarkastuspyyntö tuli ns. nuoresta (1 - 10 vuotta vanhasta) kerrostaloasunnosta, jossa epäiltiin materiaalipäästöjä sisäilmaongelman ja terveyshaitan aiheuttajaksi. Meluvalitusten osuus oli edelleen noin 10 prosenttia.

Asunnontarkastusten yhteydessä tehtyjen sisäilman haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuusmittausten tulokset käsiteltiin tilastollisesti. Tutkimuksen perusteella on saatu tietoa VOC-yhdisteiden pitoisuustasoista tyypillisissä ympäristökeskuksen tarkastuskohteissa. Tieto auttaa arvioimaan yksittäisten asuntokohtaisten tulosten merkitystä sisäilman laadun ja mahdollisen terveyshaitan kannalta.

Asunnontarkastuksen toimenpidepyynnöt 1998 - 2002 käsiteltiin tilastollisesti. Ympäristökeskuksen tietokannasta haettiin kyselyin toimenpidepyyntöjen käsittelyyn liittyviä tietoja, joihin yhdistettiin paikkatieto. Tietoihin liitettiin myös SeutuCD2003-tietokannasta rakennus-, väestö- ja aluetietoja.

Tuloilmaventtiilin suodattimen tehtävänä on poistaa hiukkasmaisia epäpuhtauksia. Likaantunut suodatin on vaihdettava riittävän usein.

Päivähoitotilat, koulut, lastenkodit ja vanhainkodit

Päivähoitotiloja, kouluja, muita oppilaitoksia, lastenkoteja ja vanhainkoteja koskevia tarkastuspyyntöjä tuli vireille yhteensä 62. Valtaosassa yhteydenoton syynä olivat sisäilman laatuun liittyvät terveyshaittaepäilyt, erityisesti ilmanvaihdon puutteet sekä kosteus- ja homevauriot.

Tilojen käyttöönottoa tai toiminnan muuttamista koskevia ilmoituksia tehtiin 45. Ilmoituksia käsiteltiin vuoden aikana 41. Käsitellyistä ilmoituksista kahdeksan koski kouluja, yhdeksän muita oppilaitoksia, 19 päivähoitotiloja, kaksi vanhainkoteja ja kolme lastenkoteja. Lausuntoja tilojen uudisrakennus- tai peruskorjaussuunnitelmista annettiin 15. Ilmoituksista ja lausunnoista 98 prosenttia ratkaistiin neljän kuukauden kuluessa.

Toiminnan suuntaviivat tulevaisuudessa

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun valvonnan muuttamista nykyistä laajemmin maksulliseksi valmistellaan, mutta uudistus toteutuu aikaisintaan vuonna 2007. Kunnilta tullaan edellyttämään myös valvontasuunnitelmien laatimista ja valvontatiedon tallettamista siten, että se on myös valtion keskusviranomaisten käytettävissä.

Teollisuuden ympäristövalvonnassa siirrytään vähitellen ennakoivalvonnasta jälkivalvontaan. Valvonnan suunnitelmallisuutta parannetaan vuonna 2005 laadittavan valvontasuunnitelman avulla.

Kaava- ja rakennushankkeiden perusteella pilaantuneen maan tutkimus- ja kunnostustoiminta tulee jatkumaan vähintään nykyisessä laajuudessa. Yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien kanssa varmistetaan myös, että tutkimustiedot ja muu selvitysaineisto kootaan, ja tietoja käytetään maaperän tutkimus- ja puhdistustarpeen arvioinnissa oikea-aikaisesti ja luotettavasti.

Asunnotarkastuksen taksa uusitaan ja samalla maksullisten toimenpiteiden määrää lisätään. Toimenpidepyyntöjen määrä pysynee nykyisellä tasolla, jolloin odotusaika vireilletulosta käsittelyn aloittamiseen kyetään pitämään noin kuukaudessa, jota voidaan pitää kohtuullisena odotusaikana.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Ympäristölaboratorio

Ympäristölaboratorio tuottaa ympäristökeskuksen muille yksiköille mikrobiologisia ja kemiallisia analyysejä sekä mittaus- ja kalibrintipalveluja. Laboratoriopalveluja myydään myös muille virastoille ja laitoksille sekä yrityksille ja kuntalaisille.

Laboratoriopäällikkö
Seppo Ahonen

- Elintarvikeanalyysit
- Vesianalyysit
- Ympäristönäytteiden analyysit
- Toiminnan kehittäminen
- Tulevaisuuden toimintalinjat

Laboratorio toimii Mittatekniikan keskuksen akkreditoimana testauslaboratoriona pätevyysalueenaan elintarvikkeiden, veden ja ympäristönäytteiden kemiallinen ja mikrobiologinen testaus. Laboratorio noudattaa kaikessa analyysitoiminnassaan laatujärjestelmää, joka on rakennettu standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukaiseksi. Kaikkiaan laboratoriossa on akkreditoitu noin 160 kemiallista ja mikrobiologista menetelmää, jotka kattavat keskeiset laboratorion toiminnassa tarvittavat analyysit.

Analyysejä tehtiin vuoden 2004 aikana erilaisista vesi-, elintarvike- ja ympäristönäytteistä kaikkiaan 146 874, joista 38 221 oli mikrobiologisia ja 108 653 kemiallisia. Analyysien kokonaismäärä väheni 4,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Mikrobiologisten analyysien määrä kasvoi hieman, lisäystä oli 0,4 prosenttia, kun taas kemiallisten analyysien määrä väheni 5,6 prosenttia. Analyysimäärien väheneminen johtuu osittain siitä, että edellisvuonna laboratoriolle oli tutkimusvastuu useissa mittavissa projekteissa, joten vuoden 2003 tulos oli poikkeuksellisen hyvä. Vaikka analyysimäärät vähenivät 5,6 prosenttia, niiden laskennallinen arvo aleni kuitenkin vain 1,3 prosenttia. Tämä johtuu vuoden alussa voimaan tulleista hinnankorotuksista. Tuotettujen analyysien kokonaisarvo vahvistetun tutkimushinnaston mukaan laskettuna oli 2,02 milj. euroa.

Elintarvikeanalyysit

Elintarvikkeiden mikrobiologisia analyysejä tehdään ympäristöterveysyksikön toimittamista, elintarvikealan yritysten valvontaan tai omavalvontaan liittyvistä näytteistä sekä yksityisistä toimeksiannoista. Mikrobiologisin elintarviketutkimuksin laboratorio osallistui ruokamyrkytys-epidemioiden ja muiden sairastumisepäilyjen selvittelyyn. Laboratorio osallistui EU:n elintarvikevalvontaohjelman mukaiseen projektiin, jossa selvitettiin mausteiden ja juustojen hygieniää.

Kemiallista elintarvikeanalytiikkaa tehdään koostumustutkimuksiin sekä vieraiden aineiden ja lisäaineiden tutkimuksiin liittyen. Koostumustutkimuksin selvitettiin valvontaan ja tutkimustyöhön sekä yksityisiin toimeksiantoihin pohjautuen energiasisältöä, vitamiineja, ravintokuitua ja muita ravintoaineita.

Mikrobiologisten ja kemiallisten tutkimusten lisäksi näytteitä tutkittiin myös aistinvaraisesti.

Aistinvaraista arviointia tehtiin varsinkin erilaisissa virrehajun tai -maun perusteella tehdyissä tutkimuksissa. Tyypillisiä elintarvikkeiden aistinvaraisesti havaittavia virheitä oli käyneen tai muuten pilaantuneen haju tai maku sekä kemikaalimainen tai muutoin epämiellyttävä haju tai maku.

Vesinäytteen aistinvaraista arviointia ympäristölaboratoriossa.

Vesianalyysit

Laboratoriossa analysoitiin Helsingin Vesi Oy:n, kaupungin muiden hallintokuntien sekä yksityisten kuntalaisten ja muiden yksityisten toimeksiantajien vesinäytteitä. Suurimman näyteryhmän muodostavat jätevesi-, vesistövesi- ja vesijohtovesinäytteet. Jätevesinäytteet ovat Viikinmäen jätevedenpuhdistamon käytönohjaus- ja valvontanäytteitä, kunnallisia jätevesiä ja teollisuusjätevesiä. Vesistövedet kuuluvat Helsingin ja Espoon merialueiden veloitettavuuksiin ja vesijohtovedet Helsingin Vesi Oy:n kanssa tehtyyn valvontatutkimusohjelmaan. Tutkimusohjelmaa laajennettiin huomattavasti aikaisemmasta Helsingin veden kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Muita vesitutkimuksia olivat uimarantojen, -hallien ja -altaiden näytteet, kaatopaikkojen suotovedet, maaperän saastumiseen liittyvät vesinäytteet sekä muut pohjavedet.

Laboratorio on toimeksiannosta selvittänyt uima-allasvesissä esiintyvää *Staphylococcus aureus* -bakteeria ja sen merkitystä uimavesivälitteisissä infektioissa.

Vantaanjoen tulviminen ja uimavesien saastuminen ulosteperäisillä bakteereilla aiheutti laboratorion toimintaan huomattavan kuormituspiikin loppukesällä.

Uuden talousvesiasetuksen myötä juomavesinäytteitä tutkittiin lisääntyvästi ja aiempaa monipuolisemmin. Uudet analyysit, muun muassa torjunta-aineet, polysykliset aromaattiset yhdisteet, kloorifenolit sekä trihalometaanit ja muut haihtuvat orgaaniset yhdisteet ovat aiemmin tehtyyn vesien perusanalytiikkaan verrattuna selvästi kalliimpia ja ovat osaltaan lisänneet laboratorion tuloja. Tällä hetkellä laboratorio voi tarjota akkreditoituna kaikki analyysit, joita uudessa talousvesiasetuksessa edellytetään tehtäväksi.

Ympäristönäytteiden analyysit

Laboratorio osallistui erilaisiin tutkimushankkeisiin, joissa selvitettiin maaperän saastumista mm. vanhoilla kaatopaikka-alueilla. Venesatamien ja veneiden talvisäilytysalueiden maaperä- ja sedimenttitutkimuksia jatkettiin liikuntaviraston toimeksiannosta. Vuosaaren sataman merialueella jatkuivat Helsingin sataman laajat selvitystyöt, joihin laboratorio osallistui mm. raskasmetalli-, PCB-, PAH- ja organotinamäärytyksiin.

Toiminnan kehittäminen

Mikrobiologisessa tutkimuksessa käynnistettiin vuoden lopussa hankkeet DNA-tekniikan käyttöönottamiseksi mikrobianalytiikkaan sekä ELISA-tekniikan käyttöönottamiseksi listeriabakteerimäärytyksiin. Uutena analyysinä otettiin käyttöön bakteriofaagimääritys lietenäytteistä.

Kemiallisessa tutkimuksessa aloitettiin automaattisen analyysijärjestelmän validointi. Järjestelmällä tullaan lähitulevaisuudessa analysoimaan suuri joukko aiemmin erillismenetelmillä ja -tekniikoilla tehtyjä fotometrisiä ja titrimetrisiä analyysejä. Samoin otettiin käyttöön uusi, automaattinen tekniikka kiinteiden näytteiden uuttamiseksi erilaisilla liuottimilla korotettua painetta ja lämpötilaa käyttäen.

Analyttistä pätevyysaluetta laajennettiin akkreditoimalla seuraavat analyysit: uimavesien trihalometaanit, kiinteiden näytteiden elohopea, *E.coli* O157:H7 ulosteesta, salmonella-pikamenetelmä sekä vesinäytteiden torjunta-aineet, PCB-yhdisteet ja kampylobakteerit.

Laboratorion tietojärjestelmän uusiminen aloitettiin ja vanha järjestelmä korvataan uudella vuoden 2005 aikana.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Laboratoriotoimintaa kehitetään niin, että kyetään vastaamaan muuttuvien säädösten ja määräysten aiheuttamiin uusiin tutkimuksellisiin ja analyttisiin haasteisiin. Uudet talous- ja uimavesisäädökset sekä uudet määräykset useilla ympäristökeskuksen toimialueilla aiheuttavat jatkossa näytemäärien kasvua sekä uusien analyysien kehittelytarvetta. Myös maaperän saastumiseen liittyvien tutkimusten mukaisia näytteitä tullaan analysoimaan aiempaa enemmän ja monipuolisemmin.

Laboratoriotoiminnassa pyritään jatkossakin tuottavuuden parantamiseen ympäristökeskuksen strategian mukaisesti. Tuottavuutta kohotetaan muun muassa automaatiota, työmenetelmiä ja analyysivalikoimaa kehittämällä. Tavoitteena on, että laboratorion analyysituotanto on 80 prosenttia käyttömenoista vuonna 2006.

Laboratorio ylläpitää jatkossakin standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukaista akkreditoitua laatujärjestelmää ja laajentaa pätevyysaluettaan muuttuvien vaatimusten mukaan.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

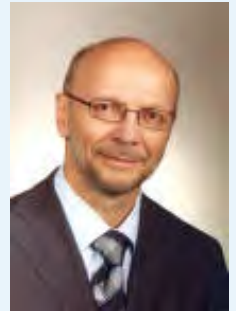
Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Hallinto

Hallintoyksikkö antaa tukipalveluja johdolle ja oikeudellista neuvontaa muille yksiköille. Hallintoyksikkö myös vastaa ympäristökeskuksen viestinnästä, keskitetystä asiakaspalvelusta, henkilöstö- ja taloushallinnosta, kehittämisestä, tietohallinnosta sekä ympäristölautakunnan tukipalveluista.

*Vs. hallintopäällikkö
Jorma Nurro*

- Asiakaspalvelu
- Viestintä
- Tietohallinto
- Laadun kehittäminen
- Työhyvinvoinnin kehittäminen
- Tulospalkkaus
- Yhteistoiminta
- Tulevaisuuden toimintalinjat

Asiakaspalvelu

Ympäristökeskuksen asiakaspalvelusta on Helsinginkatu 24:n pohjakerroksessa sijaitsevat neuvonta, kirjaamo, kuluttajaneuvonta ja eläinsuojelueläinlääkäri. EU-kuluttajaneuvonta lopetti toimintansa ympäristökeskuksen tiloissa vuoden 2004 lopussa. Lisäksi ympäristökeskuksen muissa tiloissa palvelevat päivystävä terveystarkastaja ja neuvova ympäristötarkastaja.

Ympäristökeskuksen keskitettyyn neuvontaan otettiin vuoden 2004 aikana yhteyttä 7 172 kertaa (edellisvuotena 6 517 kertaa). Neuvonta käsitteli yhteydenotoista itse puolet. Loput ohjattiin

yksiköihin ja ympäristökeskuksen ulkopuolelle. Vilkkainta aikaa neuvonnassa ovat kevät, kesä ja syksy. Yleisimmät yhteydenottojen aiheet olivat julkaisut, asuntojen terveyshaitat ja elintarvikevalvontaan liittyvät asiat. Neuvonta käsitteli 1 384 (edellisvuonna 710) ympäristökeskuksen yhteiseen sähköpostiin tullutta viestiä.

Kaikista neuvontaan yhteyden ottaneista 18 prosenttia hoiti asiansa sähköisesti (edellisvuonna 11 %). Asiallisten yhteydenottojen lisäksi myös ns. "roskapostien" määrän kasvoi.

Edellisvuosiin verrattuna yhteydenotot ja kävijämäärät ovat vähentyneet kesäkuukausien aikana. Se selittyy osittain retki-ilmoittautumisten siirtymisellä Gardeniaan ja retkiohjelman julkaisemisella ympäristökeskuksen verkkosivuilla.

Neuvonta esitteli ympäristökeskuksen toimintaa 37 vierailuryhmälle. Ryhmät olivat etupäässä ammatillisista oppilaitoksista ja lukioista.

Asiakaspalvelun aulassa järjestettiin neljä vaihtuvaa pienoisenäyttelyä.

Kertomusvuonna laadittiin neuvonnan kehittämissuunnitelma ja monipuolistettiin ympäristökeskuksen verkkosivujen palveluhakemistoa. Neuvonta osallistui myös aktiivisesti Helsingin kaupungin asiakaspalveluverkoston kehittämiseen.

Viestintä

Vuoden merkittävin viestintäprojekti oli ympäristökeskuksen viestintästrategian 2005 - 2008 valmistelu. Strategia hyväksyttiin marraskuun lopussa. Sen linjaukset otettiin heti huomioon viestinnän toimintasuunnitelmissa.

Keskeistä ympäristökeskuksen viestinnässä 2005 - 2008 tulee olemaan vuorovaikutteisuuden lisääminen, julkisuuskuvatutkimus, ulkoistettu mediaseuranta ja -analyysi, valmistautuminen digi-tv- ja mobiiliviestintään, äänen ja liikkuvan kuvan käyttöönottoon sekä tiettyjä asiakas- ja sidosryhmiä palvelemaan extranettiin.

Viestimille lähetettiin 66 tiedotetta (edellisvuonna 73). Lukuun eivät sisälly luontoretkitiedotteet eivätkä Harakan luontokeskuksen tiedotteet. Tiedotustilaisuuksia järjestettiin neljä.

Kuntalaisille ja toiminnanharjoittajille suunnattuja esitteitä ja oppaita tuotettiin viisi kappaletta (edellisvuonna 17), osa yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Verkko-oppaina ilmestyivät ruotsinkielinen Helsingin ympäristöopas, [Miljöguide för helsingforsare](#), ja opas Helsingin kaupungin uusista [ympäristönsuojelumääräyksistä](#). Lisäksi ympäristökeskuksen Internet-sivuilla avattiin muun muassa Helsingin ekologisen kestävyys ja virolais-suomalaisen Meri minussa – yhteishankkeen sivut sekä Ekohaaste-sivusto.

Tapahtumia, näyttelyitä ja messuja, joihin ympäristökeskus osallistui tai jotka se järjesti, kertyi 11 (edellisvuonna 24). Tapahtumiin osallistumista karsittiin säästöbudjetin takia. Useimmin ympäristökeskuksen asiantuntijoita haastateltiin viestimissä uimaveden laadusta, vesien tilasta ja elintarvikkeisiin liittyvistä kysymyksistä.

Ympäristökeskuksen uusitut Internet-sivut avattiin tammikuussa. Vuoden lopulla alettiin valmistella kaupungin uuteen julkaisujärjestelmään siirtymistä suunnittelemalla uusien Internet-sivujen ulkoasua, rakennetta ja sisältöä. Verkkosivujen ylläpitämisestä ja kehittämisestä vastasi yksiköiden edustajista koottu verkkoviestinnän työryhmä.

Pelkästään verkkolehdenä ilmestyvä sisäinen tiedotuslehti Ympyrä ilmestyi kaikkiaan 46 kertaa.

Ympäristökeskuksen sähköisessä kuvapankissa oli vuoden lopussa oli 838 kuvaa ja kaupungin kuvapankissa runsas sata ympäristökeskuksen kuvaa.

Valkoposkihanhen runsastuminen oli yksi kesän puheenaiheista.

Tietohallinto

Vuoden 2004 merkittävin tietotekniikkahanke oli HELA-dokumentinhallinta- ja PROS-asianhallintajärjestelmien käyttöönotto marraskuussa. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa tärkeimmät asiakirjat kuten esityslistat, päätösluettelot, diaarioidut asiat ovat nähtävissä kaikissa HELAa ja PROSia käyttävissä virastoissa. Asioita ja dokumentteja on mahdollista hakea esimerkiksi päätösajankohdan tai asiasanan perusteella. Hankkeeseen osallistui useita työntekijöitä viraston kaikista yksiköistä.

Laboratorion uuden tietojärjestelmän määritys- ja testaustyötä jatkettiin. Tammikuussa 2004 ympäristökeskus otti käyttöön uudet www-sivut. Uusien verkkosivujen myötä otettiin käyttöön asiakaspalautejärjestelmä. Asiakaspalautejärjestelmään kerätään kaikki kirjallisesti tai suullisesti saatu palaute sivuille linkitettyä kyselylomaketta apuna käyttäen.

Laadun kehittäminen

Ympäristökeskus osallistui ensimmäistä kertaa kaupunginjohtajan laatupalkintokilpailuun. Kevään aikana laadittiin 32-sivuinen hakemus, ja syyskuussa saimme vieraaksemme arviointiryhmän. Tulokset julkistettiin marraskuussa.

Kilpailusäännöistä poiketen tällä kertaa jaettiin vain ensimmäiset palkinnot kummassakin kilpailusarjassa. Ympäristökeskuksen sarjan voitti kaupunginkirjasto. Ympäristökeskuksen pistemääräksi muodostui 297 pistettä 1 000:sta. Kilpailun arviointiraporttiin pohjautuvat kehittämistoimenpiteet käynnistettiin välittömästi. Laboratorion laatujärjestelmän ylläpito auditoitiin. Viraston sisäisen auditoinnin kohteena oli asiakaspalautteen käsittely eri yksiköissä. Lisäksi toteutettiin yksiköiden sisäiset auditoinnit.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Ympäristökeskuksessa tehtiin kuudes työhyvinvointikysely, joka oli vuoden 2003 tapaan koko kaupungin yhteinen kysely. Tulosten pohjalta viraston jokainen yksikkö laatii toimenpideohjelman, jota aletaan toteuttaa vuonna 2005. Ohjelmien tavoitteena on määrätietoisesti poistaa työhyvinvointia huonontavat tekijät.

Virastotason tulokset on esitetty [liiteosassa](#).

Tulospalkkaus

Ympäristökeskuksessa oli edelleen käytössä tasapainotettuun mittaristoon (BSC) perustuva tulospalkkiojärjestelmä. Asetetut tavoitteet saavutettiin 80,2-prosenttisesti, ja henkilöstölle maksettiin tuloksiin perustuvat viraston historian viidennet tulospalkkiot, jotka olivat keskimäärin 1 447 euroa/työntekijä.

Yhteistoiminta

Viraston toiminnan ja henkilöstön kannalta keskeiset asiat käsiteltiin henkilöstötoimikunnassa. Tällaisia asioita olivat muun muassa tulosbudjetti ja sen seuranta, talousarvio ja erityisesti viraston strategia. Henkilöstötoimikunta kokoontui neljä kertaa.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Hallintoyksikön toiminnassa ja sen kehittämisessä otetaan huomioon viraston strategiset linjanvedot, joiden mukaisesti hallintoyksikkö kehittää keskitettyä asiakaspalvelutoimintaa yhteistyössä ympäristökeskuksen muiden yksiköiden ja kaupungin asiakaspalveluverkoston kanssa. Erityisenä painoalueena tulee edelleen olemaan vuonna sähköisen asiakaspalautejärjestelmän tulosten hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä. Asiakaspalaute tullaan analysoimaan systemaattisesti ja sen avulla suunnataan toimintaa.

Sisäisen palvelun painoalueena tulee olemaan taloushallintopalvelujen tehostaminen, johon kaupungin hallintoon perustettu talouspalvelukeskus (Talpa) antaa mahdollisuuden. Keskuksen hoidettavaksi siirretään vuoden 2005 aikana muun muassa osto- ja myyntilaskutus sekä matkalaskujen käsittely. Sähköistä asioidenhoitoa kehitetään yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa ottamalla vuonna 2005 laajemmin käyttöön HELA-dokumentinhallinta- ja PROS-asianhallintajärjestelmät. Johtamisen tueksi käyttöön otettua johdon tietojärjestelmää kehitetään edelleen.

Pitemmällä aikavälillä hallintoyksikön toiminnan kehittämisen painopisteenä on sähköisen asioinnin ja verkkoviestinnän kehittäminen.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Kansainvälinen toiminta

Ympäristökeskus osallistui toimintavuoden aikana EU:n kaupunkiympäristön teemastrategialuonnoksen (Thematic Strategy on the Urban Environment – TSUE) kommentointiprosessiin sekä strategiatyöhön liittyvien selvitysten laadintaan muun muassa laatimalla vastauksia laajoihin kyselyihin.

Pohjoismaiden isojen kaupunkien yhteinen ympäristöindikaattorityö jatkui Kööpenhaminan toimiessa indikaattorityöryhmän vetäjänä. Työn tuloksia ja jatkotyötarpeita käsiteltiin syyskuussa Tukholmassa järjestetyssä kaupunkien vuotuisessa yhteistyökokouksessa (Nordiskt miljömöte).

Suomen ympäristöministeriön hankerahoitus Helsingin ja Riian kaupunkien vuodesta 1999 jatkuneelle yhteistyölle päättyi Latvian liittyttyä EU:hun toukokuussa 2004. Kaupunkien yhteistyön tuloksia ja jatkonäkymiä käsiteltiin joulukuussa Riassa järjestetyssä seminaarissa, johon osallistuivat myös Riian ystävyyskaupungit Pori ja Norrköping.

Helsingin ja Pietarin kaupunkien ympäristöyhteistyössä jatkettiin pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostushanketta City Twinning -ohjelman puitteissa. Vuonna 2004 käytiin neuvotteluja pietarilaisen osapuolen kanssa yhteistyön sisällöstä ja laadittiin neljän vuoden yhteistyön toteutussuunnitelma. Toimintavuoden aikana laadittiin myös ympäristöministeriön kanssa kolmevuotinen puiteohjelma suomalaisten kaupunkien Pietari-yhteistyön koordinoimiseksi. Ohjelman toteuttamiseen osallistuvat Helsingin lisäksi Lahti, Tampere, Vantaa ja Turku.

Tallinnan jätehuollon kehittämisprojektissa painopisteenä oli kotitalousjätteiden määrää ja laatua koskeva lajittelututkimus sekä koulutuksen järjestäminen.

Moskovan kaupungin edustajien kanssa järjestettiin marraskuussa ympäristövalistusta ja kasvatusta käsitellyt asiantuntijaseminaari, joka oli osa Helsingin ja Moskovan 40-vuotisen ystävyyskaupunkisuhteen johdosta järjestettyä Helsingin Moskova-viikkoa.

Malesian Perakin osavaltion koordinoimalle INNOBP-Urban yhteistyöhankkeelle myönnettiin rahoitus EU:n Asia Urbs kehitysyhteistyöohjelmalta. Hankkeen puitteissa järjestettiin aloituskokous

[Helsinki-haku](#)

toukokuussa Brysselissä ja malesialaisten virkamiesten opinto- ja suunnittelumatka eurooppalaisiin yhteistyökaupunkeihin. Niitä ovat Helsingin lisäksi Ancona, Cornwall ja Glasgow. INNOBP-Urban on Helsingin ensimmäinen kehitysyhteistyöhanke.

Ymk osallistui kesän 2005 maailmanmestaruuskisoihin liittyvän ekotehokas massatapahtuma ECOMass-hankkeen valmistelutyöhön.

Harakan luontokeskus on mukana vuonna 2004 alkaneessa Interreg IIIB -hankkeessa Nature Centres and Environmental Interpretation in the Baltic Sea. Hankkeen päätavoitteena on ympäristökasvatuksen alan yhteistyön lisääminen Itämeren alueella. Hankkeessa markkinoidaan luontokeskusten ja -koulujen palveluita ja tuotetaan luontokoulutoimintaan liittyvää materiaalia.

Ympäristökeskuksen koordinoima Meri minussa -hanke toteutettiin suomalaisten ja virolaisten yhteistyönä maisemakuvausta, taidetta ja tutkimusta, kaunokirjallisuutta ja ympäristökasvatusta yhdistellen.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Henkilökunta

Sisäiset konsultit

Ympäristökeskuksen sisäiset konsultit eli SisKot toimivat viraston virallisena työhyvinvointiryhmänä. SisKot edistävät työhyvinvointia järjestämällä muun muassa asiantuntijaluentoja ja ympäristöjohtajan kyselytunteja.

SisKot järjestivät kertomusvuonna muun muassa seuraavat tilaisuudet: Tervetuloa taloon -tilaisuus uusille työntekijöille, Helena Åhmanin luento oman mielen johtamisesta sekä ympäristöjohtajan kyselytunti. Lisäksi SisKot kävivät oman yksikkönsä esimiesten kanssa kehityskeskustelun, jossa sovittiin yhdessä muun muassa SisKon roolista ja toimintatavoista yksikössä. SisKot palkitsivat ystävänäpäivänä Lea Tiinosen ja Timo Lukkarisen tyhy-aktiivisuudesta.

Henkilökuntakerho

Henkilökuntakerho HYH! järjesti aiempien vuosien tapaan ympäristökeskuksen henkilöstölle yhteisiä virkistytymistilaisuuksia, joihin oli tavoitteena houkutella mukaan mahdollisimman paljon työntekijöitä.

Perinteinen luistelutapahtuma järjestettiin Brahen kentällä helmikuussa. Järjestyksessä jo kuudennet sisäsoutukilpailut ympäristökeskuksen kuntosalissa innostivat soudun ystäviä ennätystehtailuun. Kaupungin kirkkovenesouduissa ymk:n joukkue raivasi tiensä kunniakkaalle yhdeksännelle sijalle.

Klassikko-ottelut Hesari - ViKa (Viipurinkatu & Kaarlenkatu) pelattiin jalka- ja lentopallossa. Pöytätenniksessä miteltiin kaksi turnausta. Ympäristökeskuksen väkeä houkuteltiin liikkumaan liikuntaseteleillä ja ensi kertaa kokeillulla kaupungin liikuntakortilla. Ympäristökeskuksen kuntosalin käyttö oli edelleen vilkasta, vaikka edellisvuoden ennätyslukemista pudottiinkin hieman.

Henkilökuntakerho tuki vuonna 2004 sähkö-, kalastus, keila-, vesijumppa- ja kudontakerhon toimintaa. Vuoden tulokas, virkakielerho, aloitti pyyteettömän työnsä tavoitteenaan leipoa virkamiehistä notkeita sanankäyttäjiä.

Kevätretki tutustutti henkilökunnan Töölönlahden luontoon ja vanhoihin huviloihin. Kesätyöntekijöiden järjestämä loppukesän juhla vietettiin Käpylän työväentalolla. Pikkujoulut pyörähdeltiin marraskuussa Kaapelitehtaalla.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Talous ja tuottavuus

Ympäristökeskuksen käyttömenot olivat 10,0 miljoonaa euroa. Säästöä syntyi talousarvioon nähden 0,5 prosenttia. Menot laskivat edellisestä vuodesta 2,2 prosenttia. Tuloja kertyi n. 2,1 miljoonaa euroa, mikä oli 23,4 prosenttia ennakoitua enemmän. Tulot kattoivat 21,1 prosenttia menoista.

Taloustiedot

TALOUSTIEDOT	2002	2003	2004	2004	Ero v. 2004	Ero v. 2003
(1 000 e)	toteutunut	toteutunut	määräraha	toteutunut	määräraha	toteutunut
Toimintatuotot	1 731	2 276	1 710	2 111	401	-165
Toimintamenot	10 243	10 229	10 058	10 005	-53	-224
Toimintakate	-8 512	-7 953	-8 348	-7 894	454	59
Poistot	245	294	200	305	105	11
Tilikauden tulos	-8 757	-8 247	-8 548	-8 199	349	48

TUOTTAVUUS	2002	2003	2004 enn.	2004 tot.
Tuoteindeksi	97,2	100,8	93,4	98,7
Käyttömenoindeksi	105,0	102,2	106,2	97,0
Tuottavuus	92,6	98,7	88,0	101,8

Tuottavuuteen liittyvät tunnusluvut

Tunnusluvut	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Asiantuntijatoiminta			
Tutkimukset, selvitykset, ohjelmat	183	149	-34
Konsultointi	810	971	161
Kirjalliset lausunnot	2 125	1 966	-159
Valvonta			
Luvat ja ilmoitukset	1 090	1 045	-45
Valvontatarkastukset	13 100	13 801	701
Valvontanäytteen otto	3 000	3 101	101
Asiakaspalvelu			
Neuvonta	18 000	16 564	-1 436
Kuluttajaneuvonnan yhteydenotot	7 650	6 829	-821
Tiedotus ja valistus	288	325	37
Laboratoriopalvelut	137 000	146 874	9 874
Tuotteet yhteensä	183 246	191 625	8 379

Irtaimen omaisuuden perushankinnat

Irtaimen omaisuuden perushankintoihin käytettiin noin 260 000 euroa, jolla hankittiin ympäristölaboratorioon analyysilaitteita. Lisäksi toteutettiin laboratorion LabVantageBoss-tietojärjestelmän kehitystyötä sekä siirryttiin HELA-PROS -asianhallinta- ja dokumenttienjärjestelmien käyttöön. Ympäristövalvontayksikköön hankittiin henkilöauto vanhentuneen tilalle.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Vuosikatsaus 2004

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta. Istumassa (vas.) Kati Kärkkäinen, Aira Suvio-Samulin, Lea Saukkonen (pj.) ja Irma Marttila. Seisomassa (vas.) Harri Saksala, Jouko Malinen (kaupunginhallituksen edustaja), Henrik Creutz, Juha Sola, Olli Aalto (vpj.) ja Erwin Woitsch.

Ympäristölautakunta kokoontui kolmen viikon välein yhteensä 18 kertaa ja käsitteli yhteensä 453 asiaa.

Ympäristölautakunnan jäseniä osallistui Helsingin ekologisen kestävyys ohjelman (Heko -ohjelma) seminaariin 27.1.2004. Seminaarissa keskusteltiin Heko-ohjelman luonnoksesta ja annettiin evästystä ohjelman edelleen valmisteluun. Ympäristölautakunta lähetti 30.11.2004 päätöksellään ohjelman kaupunginhallitukselle, jossa esitettiin mm., että valtuusto hyväksyy ohjelman päätösoosan eli ympäristöpolitiikan sekä tavoitteet perusteluineen vuosille 2005–2008 ja että kaupunginhallitus hyväksyy ohjelman kokonaisuudessaan otettavaksi huomioon virastojen ja laitosten toiminnan suunnittelussa vuosina 2005–2008.

Puheenjohtaja Lea Saukkonen osallistui pohjoismaiden suurten kaupunkien (Helsinki, Tukholma, Kööpenhamina, Oslo, Reykjavik, Göteborg ja Malmö) ympäristökokoukseen, joka pidettiin Tukholmassa 12.9.–14.9.2004.

Ympäristölautakunnan 2001–2004 kauden arviointikeskustelu käytiin 30.11.2004 lautakunnan kokouksen jälkeen.

Joulukuussa 9.–10.12.2004 ympäristölautakunnan puheenjohtaja Lea Saukkonen osallistui Kuntakoulutuksen järjestämään puheenjohtaja ja lautakunnan rooli -seminaariin.

Ympäristölautakunnan kokoonpano 2004

Jäsen

Varajäsen

pj. Lea Saukkonen (1.7.2004 alkaen) Kok.
pj. Christel Lehtinen (1.7.2004 asti) Kok.
Aira Suvio-Samulin Kok.
Juha Sola Kok.
Harri Saksala SDP
Irma Marttila SDP
vpj. Olli Aalto Vihreät
Salla Koivusalo Vihreät
Erwin Woitsch Vas
Henrik Creutz RKP

Kaupunginhallituksen edustajat

Jouko Malinen

Lautakunnan sihteeri

Hallintosihteeri Sari Sohlberg

Niko Lipsanen
Niko Lipsanen
Päivi Heino
Antero Koponen
Lassi Halsas
Outi Vilen
Mikko Arvas
Kati Kärkkäinen
Perttu Iso-Markku
Mikaela Grönholm

Kalle Kallio

Tarkastusvirasto tarkasti lautakunnan pöytäkirjanpidon ja -menettelyn. Pöytäkirjanpidossa ei ollut huomautettavaa.

Vuosikatsaus 2004 etusivu

Liitteet

- Ympäristökeskuksen tuotteet 2000 - 2004
- Elintarvikevalvonnan kohteet, tarkastukset ja huomautukset 1999 - 2004
- Käsitellyt elintarvikehuoneistojen ja ulkomyyntin ilmoitukset (hakemukset) 1999 - 2004
- Elintarvikehuoneistojen haltijanvaihdot 1999 - 2004
- Ympäristövalvonta
- Ympäristökeskuksen henkilöstö 2000 - 2004
- Helsingin kaupungin työhyvinvointikysely: ympäristökeskus
- Ympäristökeskuksen tietojärjestelmät 2004
- Julkaisut 2004
- Asiakaspalvelun ja viestinnän palvelujen tuotteet
- Vieraat 2004
- Ympäristökeskuksen asiantuntijoiden esiintymiset viestimissä 2004
- Tiedotteet 2004
- Tiedotustilaisuudet 2004
- Esitteet ja oppaat 2004
- Näyttelyt, kampanjat ja tapahtumat 2004

Ympäristökeskuksen tuotteet 2000 - 2004 (kpl)

Yksikkö/tuotenimike	2000	2001	2002	2003	2004
YMPÄRISTÖNSUOJELU JA -TUTKIMUS					
Ohjelmat	1	2	2	2	1
Suunnitelmat	6	7	4	6	5
Tutkimukset, selvitykset, projektit	44	47	83	59	127
Konsultointi	892	731	922	921	971
Yleisötilaisuudet, seminaarit jne.	30	41	37	45	38
Lausunnot, esitykset, luvat jne.	76	80	101	70	75
Koululais- ja päiväkotiryhmät	124	113	132	151	109
Luontoretket	255	256	224	255	134
Yhteensä	1 428	1 277	1 505	1 509	1 460

Vesistötutkimukset

Tutkimusten työtunnit yli 2 000	1	1	1	1	1
Tutkimusten työtunnit 750 - 2 000	1	1	1	1	2
Tutkimusten työtunnit 200 - 750	3	3	3	4	3
Tutkimusten työtunnit alle 200	24	25	14	16	10
Yhteensä	29	30	19	22	16

YMPÄRISTÖVALVONTA

Lähtevä asiakirja	-	-	-	-	1 232
Päätökset ja vastaavat	-	-	-	-	87
Ilmoitukset ja vastaavat	-	-	-	-	481
Tarkastukset	4 144	3 761	3 536	3 298	2 850
Puhelinpäivystys	10 472	7 701	7 373	6 516	6 249
Isot tutkimukset	1	2	1	0	ei tuote -04
Keskikokoiset tutkimukset	1	1	1	0	ei tuote -04
Pienet tutkimukset	4	1	2	0	ei tuote -04
Lausunnot	1 589	1 678	1 776	1 348	ei tuote -04
a) Ympäristöluvut ja kemikaali-ilmoitukset	73	76	96	73	ei tuote -04
b) Muut luvat ja ilmoitukset	524	615	462	449	ei tuote -04
Yhteensä	16 808	13 835	13 247	11 684	10 899

YMPÄRISTÖTERVEYS

Lähtevä asiakirja	-	-	-	-	659
Valvontatarkastukset ja valvontanäytteet	9 538	9 858	9 228	8 351	10 951
Päätökset ja vastaavat	485	543	468	403	477
Puhelinpäivystys	10 072	10 513	11 199	10 443	10 315
Tutkimukset ja selvitykset	9	9	8	7	ei tuote -04
Lausunnot, kirjeet, tarkastuskertomukset	482	1 001	903	743	ei tuote -04
Valvontanäytteet	2 927	2 976	3 109	2 890	ei tuote -04
Yhteensä	23 513	24 900	24 915	22 837	22 402

KULUTTAJANEUVONTA

Valitukset (80 min)	924	1 106	904	1 140	920
Valitukset (20 min)	4 558	4 553	4 363	4 053	4 228

Tiedustelut (10 min)	2 118	2 556	1 842	1 636	1 681
Valistus ja konsultointi (150 min)	32	59	51	64	43
Yhteensä	7 632	8 274	7 160	6 893	6 872

YMPÄRISTÖLABORATORIO

Kemiallisen tutkimuksen analyysit	104 954	116 205	104 687	115 114	108 653
Mikrobiologisen tutkimuksen analyysit	38 344	39 471	38 527	38 073	38 221
Yhteensä	143 928	155 676	143 214	153 187	146 874

KAIKKI YHTEENSÄ	192 708	202 222	190 060	196 132	191 625
------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Hallinnon kustannukset on tukikustannuksina sisällytetty muiden yksiköiden tuotteisiin tukipalveluiden arvioidun käytön mukaan (käyttömenojen suhteessa). Hallinnon tuottavuutta seurataan erillisen sisäistä tuottavuutta arvioivan järjestelmän avulla.

Elintarvikevalvonnan kohteet, tarkastukset ja huomautukset 1999 - 2004 (kpl)

Kohteet	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Valmistuslaitokset						
Maitoalan laitokset	4	6	6	7	4	4
Liha-alan laitokset	19	21	20	17	17	16
Kala-alan laitokset	24	14	13	11	11	10
Leipomot ja viljavalmistelaitokset	41	42	43	35	38	37
Ruokavalmistelaitokset	36	39	32	31	30	41
Muut	15	39	16	33	29	29
Jakelupaikat						
Pakkaamot	1	2	2	2	2	2
Tukkukaupat, varastot ja kuljetukset	83	67	216	188	203	213
Myynti- ja tarjoilupaikat						
Myymälät	302	331	334	289	300	312
Kioskit	617	792	850	694	718	712
Muut	263	242	293	288	312	364
Kahvilat, ravintolat, ruokalait	2 261	2 742	3 074	2 660	2 667	2 700
Muut	25	10	26	106	109	114
Kaikki yhteensä	3 691	4 347	4 925	4 361	4 440	4 554

Tarkastukset	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Valmistuslaitokset						
Maitoalan laitokset	14	12	17	15	15	25
Liha-alan laitokset	175	101	227	197	111	192
Kala-alan laitokset	86	82	75	108	106	69
Leipomot ja viljavalmistelaitokset	231	286	205	243	214	196
Ruokavalmistelaitokset	204	80	73	56	147	139
Muut	25	49	27	25	24	26
Jakelupaikat						
Pakkaamot	5	7	1	0	0	0
Tukkukaupat, varastot ja kuljetukset	286	240	799	263	215	285
Myynti- ja tarjoilupaikat						
Myymälät	1 529	1 117	1 067	1 099	932	941
Kioskit	498	987	966	965	907	721
Muut	458	104	345	398	280	269
Kahvilat, ravintolat, ruokalat	3 321	3 317	3 764	3 508	3 394	3 224
Muut	866	16	522	48	64	64
Kaikki yhteensä	7 698	6 398	8 088	6 925	6 409	6 151

Kirjalliset huomautukset	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Valmistuslaitokset						
Maitoalan laitokset	0	0	0	2	3	8
Liha-alan laitokset	2	0	22	50	31	63
Kala-alan laitokset	2	0	29	29	37	30
Leipomot ja viljavalmistelaitokset	26	33	46	64	48	74
Ruokavalmistelaitokset	2	0	2	3	25	23
Muut	1	0	5	2	2	6
Jakelupaikat						
Pakkaamot	0	0	0	0	0	0
Tukkukaupat, varastot ja kuljetukset	14	11	25	29	23	38
Myynti- ja tarjoilupaikat						
Myymälät	48	10	5	35	23	49
Kioskit	0	3	15	40	31	27
Muut	9	0	6	48	7	13

Kahvilat, ravintolat, ruokalat	37	17	152	70	154	132
Muut	5	3	1	0	2	3
Kaikki yhteensä	146	77	308	372	386	466

Käsitellyt elintarvikehuoneistojen ja ulkomyyntin ilmoitukset (hakemukset) 1999 - 2004 (kpl)

Kohde	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Elintarvikemyymälät	25	14	15	17	15	28
Kioskit	31	20	29	17	25	35
Ravintolat	24	28	32	46	44	51
Kahvilat	44	36	32	26	29	30
Ravitsemisliikkeiden ulkotarjoilualueet	7	6	6	11	9	4
Katukeittiöt	1	0	0	0	0	0
Työpaikkaruokalat	11	7	15	24	16	18
Elintarvikkeiden tuotantolaitokset	9	5	8	3	5	7
Elintarvikevarastot	2	9	12	2	8	7
Muut	7	23	25	24	50	48
Elintarvikekuljetukset			52	34	7	9
Yhteensä	161	148	226	204	208	237
Ulkomyyntiluvat						
Torit	0	0	0	0	0	0
Tori- ja ulkomyyntiluvat	5	12	7	14	0	8
Tilapäinen myynti (suurtahtumat)					12	18
Kaikki yhteensä	166	160	233	218	234	263

Elintarvikehuoneistojen haltijanvaihdokset 1999 - 2004 (kpl)

Kohde	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ravitsemisliikkeet	182	182	158	142	120	191
Työpaikkaruokalat	10	23	40	17	11	17
Katukeittiöt	1	1	0	4	3	2
Elintarvikemyymälät	36	44	41	23	23	78
Kioskit	50	53	41	56	48	36

Tuotantolaitokset	2	2	2	1	0	4
Elintarvikevarastot	0	0	1	0	0	0
Muut	6	5	4	3	1	0
Yhteensä	287	310	287	246	206	328

Ympäristövalvonta

Luvat, ilmoitukset ja lausunnot (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004
Ilmoitukset erityisen häiritsevästä melusta	251	245	196	195	185
Tehtaiden ja laitosten luvat ja ilmoitukset	44	48	55	56	31
Ilmoitukset pilaantuneen maaperän kunnostamisesta x)	-	7	28	17	21
Ilmoitukset haittaa aiheuttavista rakennustoista	153	127	148	106	98
Ilmoitukset kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista	20	14	21	21	27
Ilmoitukset päivähoitotilojen, koulujen ja vanhainkotien käyttöönnotosta	42	101	73	44	41

x) Ilmoitusten käsittelyä koskeva toimivalta siirtyi Uudenmaan ympäristökeskukselta ympäristölautakunnalle 1.6.2001.

Käsitellyt valitukset (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004
Teollisuus ja maaperä	97	132	133	141	136
Asunnot ja muu asuin ympäristö	787	890	938	678	636

Valvontatarkastukset (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004
Teollisuus ja maaperä	1 543	1 498	1 454	1 621	1 286
Asunnot ja muu asuin ympäristö	2 601	2 263	2 082	1 677	1 564
- asunnot	1 786	1 902	1 779	1 411	1 279
- muu asuin ympäristö	815	361	303	236	285

Yhteydenotot neuvovaan ympäristötarkastajaan	2000	2001	2002	2003	2004
Puheluiden määrä (kpl)	10 472	7 701	7 373	6 516	6 249

Ympäristökeskuksen henkilöstö 2000 - 2004

Ympäristökeskuksen henkilöstö 2000 - 2004 (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004
Vakinaiset	144	144	153	143	142
Määräaikaiset/sijaiset	40	39	28	33	32
Työllistetyt	61	50	50	6	8
EU-projektihenkilöstö	2	3	2	2	2
Kesätyöntekijät	28	35	23	21	14

Henkilöstön poissaolopäivät 2000 - 2004 / Syy (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004
Sairausloma	2 652	2 689	1 976	2 263	2 015
Tapaturmaloma	10	16	36	131	117
Äitiys- ja vanhempainloma	1 020	867	1 360	1 568	1 967
Hoitovapaa	690	1 705	1 686	1 160	1 603
Isyysloma	33	17	15	26	24
Lapsen sairaus	80	79	166	177	87
Virkavapaus tai työloma	3 255	3 657	1 608	2 870	1 734
Opintovapaa	-	365	520	291	511
Yhteensä	7 740	9 395	7 367	8 486	8 058

Helsingin kaupungin työhyvinvointikysely: ympäristökeskus

	Ympäristökeskus 2004		Ympäristökeskus 2003	
	N=122		N=112	
	Keskiarvo	Keskihajonta	Keskiarvo	Keskihajonta
TYÖYHTEISÖN TOIMIVUUS	3,41	1,03	3,55	1,01
1. Työpaikan ilmapiiri	3,61	0,89	3,78	0,89
2. Tiedonkulku työyhteisön sisällä	3,13	0,90	3,25	0,97
3. Vaikutusmahdollisuudet omaan työhön	3,44	1,06	3,54	1,02
4. Esimieheltä saatu palaute onnistumisesta	3,27	1,17	3,41	1,16
5. Vastaavatko kehityskeskustelut tarpeita	3,46	1,13	3,52	1,07
6. Esimieheltä saatu apu ja tuki	3,73	1,18	3,77	1,15
7. Johtamisen oikeudenmukaisuus	3,42	1,20	3,64	1,08
8. Esimiehen kyky ohjata toimintaa tavoitteellisesti	3,23	0,97	3,43	0,97

9. Työyhteisön asioiden riittävä käsittely	3,36	1,01	3,48	1,09
10. Työyhteisön kyky ratkaista ristiriitoja	2,87	0,91	3,10	0,98
11. Työtovereilta saatu apu ja tuki	4,07	0,92	4,05	0,85
12. Suvaitaanko erilaisia näkemyksiä	3,36	0,98	3,63	0,94
AMMATILLINEN OSAAMINEN	3,64	0,98	3,74	0,95
14. Työn keskeiset ja seurattavat tavoitteet	3,61	1,15	3,63	1,09
15. Osaaminen suhteessa tavoitteisiin	3,97	0,85	4,09	0,77
16. Työyhteisön osaamisen kehittyminen	3,74	0,88	3,72	0,81
17. Kasvun ja kehittymisen mahdollisuudet	3,26	1,11	3,33	1,19
18. Yhteistyövalmiudet	3,63	0,91	3,92	0,89
TYÖOLOJAT	3,68	0,93	3,85	0,87
19. Työmenetelmät ja -välineet	3,78	0,83	3,94	0,76
20. Ergonomia	3,56	1,00	3,86	0,97
21. Terveydelliset tekijät	3,73	0,94	3,80	0,86
22. Työturvallisuus	3,83	0,79	3,97	0,81
23. Suhtautuminen työtä koskeviin aloitteisiin	3,49	1,08	3,68	0,97
OMAT VOIMAVARAT	3,71	0,95	3,74	0,98
24. Fyysinen työkyky	4,27	0,86	4,39	0,78
25. Henkinen työkyky	3,87	0,93	3,94	0,98
26. Työtyytyväisyys	3,37	1,05	3,39	1,08
27. Voimavarat muutosten kohtaamiseen	3,84	0,88	3,75	0,97
28. Työhyvinvoinnin näkökulma työn muutoksissa	3,19	1,05	3,24	1,07

Ympäristökeskuksen tietojärjestelmät 2004

- Ympäristöterveyden ja ympäristövalvonnan tietojärjestelmä (YtBOSS ja diaari)
- Ympäristölaboratorion vesinäytteiden tietojärjestelmä (VesiLims)
- Ympäristölaboratorion tietojen hallintajärjestelmä (LimsBOSS)
- Kuluttajaneuvonnan asiointirekisteri
- Maa-, pohjavesi- ja huokoskaasunäytteiden ja analytiikan paikkatietojärjestelmä (Mahvet)
- Mahdollisesti saastuneiden maiden paikkatietojärjestelmä (Masa)
- Vesistövesinäytteiden paikkatietojärjestelmä (Vesireki)
- Luontotietojärjestelmä (Helsingin luontotietojen paikkatietojärjestelmä)
- Asian- ja dokumentinhallintajärjestelmät (Hela ja Pros)

Julkaisut 2004

Julkaisut

1. **Patogeeniset bakteerit marinoidussa kotimaisessa broilerin ja kalkkunan lihassa.**
(Yhteenveto) (pdf 126 kB)
Pönkä A, Laine K, Kalso S

2. **Pienet vähittäismyymälät ensisaapumispaikkoina Helsingissä.**
(Yhteenveto) (pdf 188 kB)
Airaksinen T, Paavola T
3. **Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2003**
(Yhteenveto) (pdf 1 711 kB) (Kartta lepakkoalueista pdf 749 kB)
Siivonen, Y
4. **Vartiokylänlahden tila. Vartiokylänlahden veden laatu vuosina 2000 - 2001.**
(Yhteenveto) (pdf 1 737 kB)
Kajaste, I
5. **Näytteiden kuljetuslämpötila Helsingin elintarvikevalvonnassa**
(Yhteenveto) (pdf 505 kB)
Kultanen L, Leskelä T, Ilomäki T
6. **Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä.**
(Yhteenveto) (pdf 2 016 kB) (Karttaliite pdf 2 847 kB)
Salla A

Monisteet

1. **Helsingin ja Espoon merialueiden veloitetarkkailu 2003.**
(Yhteenveto) (pdf 2 652 kB)
Pellikka K (toim.)
2. **TBT- ja raskasmetallikartoitus telakoiden ja venesatamien edustoilta Helsingissä vuonna 2003.**
- vain pdf-muodossa (159 kB)
Autio L
3. **Kaupungin ympäristöongelmat kuntalaisten ja ympäristökeskuksen kohtaamisissa.**
(pdf 162 kB)
Haverinen R
4. **Liha-alan laitosten tuotantohygienia ja patogeenisten bakteerien esiintyminen tuotantotiloissa**
(Yhteenveto) (pdf 619 kB)
Viitanen S, Koimäki T, Kuhmonen A, Åberg R
5. **Haltialan metsäalueen seurantaohjelma 2004 - 2025.**
Honkanen J
6. **Helsingin sisäampumaradat. Raportti vuonna 2004 tehdyistä ympäristötarkastuksista.**
(Yhteenveto) (pdf 504 kB)
Lindfors P, Lyly O
7. **Yleisten uimarantojen hygieeninen taso Helsingissä vuonna 2004**
(Yhteenveto) (pdf 1 500 kB)
Matilainen M-K, Laine K, Pönkä A

Asiakaspalvelun ja viestinnän palvelujen tuotteet (kpl)

	2000	2001	2002	2003	2004
Esitteet ja oppaat	32	10	4	19	5
Julkaisujen ja esitteiden välittäminen	2 592	2 102	1 730	Ei tilastoitu	Ei tilastoitu

Sähköpostitse annettu neuvonta ja asiakaspalvelu	509	416	499	710	1 384
Yhteydenottoja neuvontaan yhteensä	8 471	7 261	7 658	6 517	7 172
Vastaanotettuja vierailuryhmiä	40	45	30	26	37
Vaihtuvat näyttelyt aulassa	5	6	6	4	4
Tiedotteet viestimille	43	28	40	73	66
Tiedotustilaisuudet	5	4	3	4	4
Tapahtumiin, näyttelyihin ja messuille osallistuminen	15	17	24	14	7

Vieraat 2004

Vuonna 2004 ympäristökeskuksessa kävi vieraita muun muassa Kiinasta, Malesiasta, Tsekinmaalta ja Ruotsista.

Ympäristökeskuksen asiantuntijoiden esiintymiset viestimissä 2004

Aihe	Kpl
Asuinympäristö, sisäilma, tuholaiset	9
Elintarvikkeet, terveystarkastajan työ ja elintarvikehuoneistot	18
Eläimet (luonnonvaraiset) kaupungissa	7
Harakan luontokeskus ja luontoretket	14
Ilman laatu ja päästöt, katupöly	2
Luonnonsuojelu	7
Maaperä ja saastuneet maa-alueet, jätevesipäästöt	6
Vesien tila ja uimarannat	27
Ympäristökasvatus	7
Ympäristömelu	3
Kuluttajaneuvonta	3
EU-kuluttajaneuvonta	4
Muut	1
Yhteensä	108
Lehtihaastattelut/artikkelit	63
Radiohaastattelut	28
TV-haastattelut	17

Luennot, messut, seminaarit ym.

Tiedotteet 2004

Ympäristökeskuksen tiedotteet 66 kpl

- Kompostointi sai stadilaiset kisailemaan (9.1.2004)
- Joka toisessa ensiasennuslävistyskorussa liian korkeat nikkelipitoisuudet (22.1.2004)
- Töölönlahden pohjaan tallentunut sata vuotta helsinkiläistä ympäristöhistoriaa (22.1.2004)
- Veden laadun muutokset näkyvät Helsingin ja Espoon edustan merialueiden pohjaeläimistössä (3.3.2004)
- Helsingin ekologisen kestävyuden ohjelmaa kommentoimaan! (4.3.2004)
- Vuosaaren satamahankkeen linnustoseurannan toisen vuoden raportti on valmistunut
- KEKESTÄ HEKOON – mistä on kysymys?
- Pölypitoisuudet pienemmiksi katupintoja kastelemalla (31.3.2004)
- Viikin Vanhankaupunginlahden hoito- ja käyttösuunnitelmaa kommentoimaan (6.4.2004)
- Ruusunpunainen meri – äidin taistelu leviä vastaan (13.4.2004)
- Rosenrött hav – en mors kamp mot algerna (13.4.2004)
- Helsingin yleiset uimarannat pääasiassa hyvin hoidettuja (24.5.2004)
- Leikkipuistojen kahluuaitaiden veden laatu selvitetty (24.5.2004)
- Eläinperäisten elintarvikkeiden maahantuonti-ilmoituksissa puutteita (24.5.2004)
- Kahvipaahtimon toiminnan laajentamiselle haetaan ympäristölupaa (25.5.2004)
- Uudet määräykset säätelevät elintarvikkeiden ulkomyyntiä sekä niiden valmistusta ja tarjoilua tilapäisissä tapahtumissa Helsingissä (9.6.2004)
- Uimaveden laatu Helsingissä on hyvä (11.6.2004)
- Uimaveden laatu Helsingissä on edelleen hyvää (18.6.2004)
- Helsingin edustan merialueella levien määrä vähäinen (viikko 25)
- Uimaveden laatu Helsingissä on edelleen hyvä (23.6.2004)
- Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2003 (23.6.2004)
- Viikin pesintäkesä kuumimmillaan (30.6.2004)
- Uimaan? –näyttely kertoo Helsingin uimavesien laadusta (2.7.2004)
- Helsingin uimarantavesien laatu edelleen hyvä (2.7.2004)
- Helsingin edustan merialueella levien määrä edelleen pieni (5.7.2004)
- Helsingin edustalla levät ja Vantaanjoki samentavat vettä (9.7.2004)
- Vantaanjoki ja levät samentavat vettä Helsingin edustalla (9.7.2004)
- Sateet heikensivät tilapäisesti uimaveden laatua Vantaanjoella ja Mustikkamaalla (9.7.2004)
- Sinilevien määrä lisääntynyt Helsingin edustalla (16.7.2004)
- Kaikkien Helsingin uimarantavesien mikrobiologinen laatu on hyvä (16.7.2004)
- Helsingin edustalla sinilevien määrä lisääntynyt (16.7.2004)
- Helsingin uimarantavedet ovat pääosin hyviä, sinilevää ei havaittu (23.7.2004)
- Helsingin pienissä lahdissa leviä on paikoitellen runsaasti (23.7.2004)
- Valkoposkihanhi on runsastunut nopeasti Helsingissä (27.7.2004)
- Vantaanjoki tulvii samentaen Helsingin edustan merialuetta (30.7.2004)
- Ympäristökeskus kehottaa välttämään uimista Vantaanjoen, Kivinokan, Mustikkamaan ja Tuorinniemen uimarannoilla (30.7.2004)
- Uimarantojen sinilevätilanne ja uimaveden mikrobiologinen laatu (2.8.2004)
- Marjaniemen uimarannan vesi jälleen uimakelpoista (4.8.2004)
- Helsingin uimavesien laatu (30.7.2004)
- Seitsemän uimarantaa uimakieltoon 3.8. alkaen (2.8.2004)

- Marjaniemen uimarannan vesi jälleen uimakelpoista (4.8.2004)
- Lämmin sää on tuonut sinilevän kymmenelle Helsingin uimarannalle (5.8.2004)
- Voiko Vantaanjoen tulvien alle jääneiden kasvimaiden tuotteita syödä? (6.8.2004)
- Uimakieltoja jatketaan, sinilevää 10 rannalla Helsingissä (6.8.2004)
- Hellepäivät lisänneet leviä Helsingin lahdissa (6.8.2004)
- Pikkukosken, Kivinokan ja Tuorinniemen uimavedessä ei norovirusta eikä A-hepatiittia (10.8.2004)
- Malmin, Pukinmäen, Pakilan/Klaukkalanpuiston, Pikkukosken sekä Mustikkamaan rantojen uimakiellot peruttu (12.8.2004)
- Helsingin edustan merialueella ajankohtaan nähden runsaasti leviä (13.8.2004)
- Helsinki – lepakkokaupunki (18.8.2004)
- Levää runsaasti Helsingin lahtialueilla, sinilevät sekoittuneet vesimassoisiin (20.8.2004)
- Helsinkiläisen ympäristöopas ruotsiksi (24.8.2004)
- Helsingforsarens miljöguide på nätet (24.8.2004)
- Helsingin merialueella levien määrä on vähentynyt (27.8.2004)
- Nuori kaupunkiliikenteessä –näyttely vie Liikkujan viikolle (10.9.2004)
- Telakoiden ja venesatamien meren pohjan TBT-pitoisuudet korkeita Helsingin edustalla (15.9.2004)
- Helsingin edustan leväkesä 2004: tuuli ja sateet estivät suurten levälauttojen synnyn (20.9.2004)
- Ekohaaste opastaa ympäristövastuullisempaan arkeen (20.9.2004)
- Onko Helsingin valkoposkihanhasta haittaa? –selvitykset valmistuneet (21.9.2004)
- Onko valkoposkihanhasta haittaa? –selvitykset valmistuneet (29.9.2004)
- Valintoja – taidetta romuista (13.10.2004)
- Lehtipuhaltimien käyttökiellosta Helsingissä (HS 31.10.2004)
- Viikin Vanhankaupunginlahden lintuvesi pelastetaan umpeenkasvulta. Hoitosuunnitelma valmistumassa (3.11.2004)
- Vartiokylänlahti voi kohtuullisen hyvin (10.11.2004)
- Rajat ylittävän kuluttajakaupan EU-asiantuntemus keskitetään uuteen yksikköön (11.11.2004)
- Helsingin neljäs ympäristöohjelma valmistumassa (9.11.2004)
- Muistoja Lasipalatsin isoriippapajusta koottiin kirjaseksi (14.12.2004)

Harakan luontokeskuksen tiedotteet 12 kpl

- Harakan luontokeskus avaa ovensa 4.5.2004 (29.4.2004)
- Kaikille avoin ympäristötaideverstaas Harakan pesä (29.4.2004)
- Meriaiheinen satuseikkailu Harakassa (2.6.2004)
- Meriaiheinen satuseikkailu Harakassa (10.6.2004)
- Harakan saari tarjoaa elämyksiä kaikenikäisille (16.6.2004)
- Meriaiheinen satuseikkailu Harakassa (23.6.2004)
- Harakan saarella merihenkistä huovutusta (28.6.2004)
- Meriaiheinen satuseikkailu Harakassa (8.7.2004)
- Meriaiheinen satuseikkailu Harakassa (22.7.2004)
- Itämeri-aiheinen valokuvailta Harakan saarella (26.7.2004)
- Meriaiheinen satuseikkailu Harakassa (29.7.2004)
- Meriaiheinen satuseikkailu Harakassa (11.8.2004)

Tiedotustilaisuudet 2004

- Meri minussa
- Helsingin ekologisen kestävyys ohjelma (HEKO)
- Valkoposkihanhi Helsingissä

- Vanhan piilipuun alla -kirjanen

Esitteet ja oppaat 2004

- Luontoretket 2004
- Miljöguide för helsingforsare
- Kallahdenniemi
- Valkoposkihanhi laskeutui Helsinkiin
- Vanhan piilipuun alla

Näyttelyt, kampanjat ja tapahtumat 2004

Ympäristökeskuksen järjestämät näyttelyt

- Katupöly
- Uimarannat ja veden laatu
- Liikkujan viikko
- Sieninäyttely

Ulkopuolisten ympäristökeskuksen tiloissa järjestämät näyttelyt

- Ruusunpunainen meri
- Kallio kukkii
- Valintoja - taidetta jätteistä
- Lintuakvarelleja

Kampanjat ja tapahtumat

- Maailman vesipäivä
- Liikkujan viikko
- Energiansäästöviikko
- Pyöräretki Laajasalon ympäri Valtakunnallisella pyöräilyviikolla
- Meri minussa -hankkeen avajaiset
- Helsinki päivän Stadi skiglaa skönelle -tapahtuma
- Autoton päivä

